

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy kuriai ítéletről.

Budapest, január 9.

(v.) A Kuria ítéleteit nem lehet megdönteni, de kritizálni őket szabad a sajtóban is, a parlamentben is. Az ország legfőbb ítélő fórumának tekintélye nemcsak hogy megtűri, de egyenesen meg is követeli, hogy ítélkezését ki-ki szabadon bírálhassa. A bírói függetlenség klasszikus hazájában, Angliában, a közvélemény azzal mutatja ki feltétlen tisztelőt a bíróságok iránt, hogy működésüket alaposan megvitatja, ítélkezésük helyességén szókimondó bírálatot gyakorol s esetleges jogi tévedéseiket tiszteletteljes határozottsággal bebizonyítja. Ami tökéletesen rendjén is van. A bíró a végén nem azért elmozdíthatatlan és független, hogy szabadon tévedhessen, hanem azért az, hogy az igazság pártatlan és helyes osztásáért egyetlen hajszála se görbülhessen meg. Valaki tehát a bírói széken téved, tőrje szeretettel, hogy botlását szóvá teszik, mert így fogja hibájának ismétlődését elkerülhetni. A közvélemény pedig, valahányszor jogi tévedést sejt a benne lapangó igazságosztón, csak emelje fel bizvást óvó szavát, mert az ő hatalma s a bírák lelkiismerete együttesen adják meg a kellő biztosítékát a helyes jogszolgáltatásnak.

Mibennünk sokakban az a nyugtalanító érzés birizgál, hogy a magyar királyi Kuria ma téves ítéletet hozott a petícióval megtámadott décsi mandátum ügyében. Az ítélet megsemmisíti a gróf Teleki Domokos mandátumát s emezt magát választói jogának hat hónapra szóló felfüggesztésével sújtja. Egy napi tárgyalás után, vizsgálat nélkül, érdemleges okból hozta a Kuria ezt a kemény ítéletet. Ez az érdemleges ok — az ítélet indoklása szerint — abban áll, hogy a választás védője, dr. Darányi Gyula ügyvéd maga beismerte volna egyik perbeszédében, hogy gróf Teleki Domokos a saját lakásán etette és itatta a választókat.

A kérdés, amely itt felmerül, tehát az, történt-e az ügyvéd részéről csakugyan ilyen beismerés és ha történt, a kuriai bíráskodásról szóló törvény szerint vonható-e az maga után olyan jogi következményt, amilyent a szóban forgó ítélet belőle levezetett?

A Kuria abból indul ki, hogy az ügyvéd csakugyan beismerte az etetést-ítatást. Az ügyvéd ellenben a legnagyobb határozottsággal azt jelenti ki, hogy az etetést-ítatást keréken tagadta, a petíció erre vonatkozó állításának valótlanosságára nézve a bizonyítást fel is ajánlotta és csupán annyit koncedált esleget megtörtént dolog gyanánt, hogy a gróf a választás napján nála járt egy-két barátját egy pohár konyakkal megkínálhatta. Hát már most ki mire emlékszik megbízható módon? A Kuria-e arra, amit az ügyvédtől hallott? Avagy az ügyvéd-e arra, amit a Kurianak mondott? Egy többórás tárgyalás során tett minden nyilatkozatra szó szerint senkisé emlékezhet, a Kuria sem. Az ítélőtánc feltétlen jóhiszeműsége minden kétséget kizár, de más dolog a jóhiszeműség és más a memória. Rosszhiszemű embernek lehet kitérő memóriája, viszont a legjobb hiszemű emberé lehet nagyon fogyatékos. Aztán a közvéleménynek bírói vélelmzése fölteszi az ügyvédi karnak ilyen komoly és sokat tapasztalt tagjától, hogy csak nem fog a bíróság előtt a saját védenca felől olyan ter-

helő beismeréseket tenni, amelyek feltétlen megsemmisítési okot involválnak. Ha tehát Darányi Gyula azt mondja, hogy ő az etetést-ítatást tagadta s a pohár konyakot is csak mint maximális lehetőséget hozta fel, akkor az ügyvéd e nyilatkozatának a közvélemény szemében megvan a valószínűsége. *Ezzel a valószínűséggel — igaz — szemközt áll az ítélőbírák hű emlékezésének valószínűsége is.* De ha egy mandátum megsemmisítéséről van szó, amely végre is a nemzeti akaratnak egy négyszáztizenharmad-részt képviseli, akkor az ítéletnek *nem két egymást lerontó valószínűsége*, hanem a hitelesen kiderített bizonyosságon kell alapulnia.

Hát hol van ez a bizonyosság? Történetek-e a nyilatkozatokról fölesküdt gyorsíró részéről sztenográfikus felvételek? *Bizony nem történtek.* Pedig még ezek a gyorsírói feljegyzések sem lehetnének megbízható támasztékai a bírói kogníciónak. A parlamentben például hites gyorsírók jegyzik a beszédeket s mégis akad bennük hiba, amit a munka lázas gyorsasága s az emberi gyarlandóság bőségesen meg is magyaráz. Bizonyosság tehát még a gyorsírói följegyzésekből is csak akkor lett volna meríthető, ha e feljegyzéseket az ügyvéd előtt felolvassák s ő a szövegüket helyesen ismeri el. Gyorsíró nélkül is lett volna mód az ügyvéd állítólagos beismerése felől a bizonyosság kiderítésére. Ha tárgyalás közben a bíróság kérdést intéz az ügyvédhez, hogyan mondta az etetésre és itatásra vonatkozó kijelentést, ha az ügyvéd e kérdésre megismétli ugyanazt a nyilatkozatot, amelyet az ítélőtánc azelőtt hallani vélt, akkor is megvan a bizonyosság. *Am ez a kérdéstétel nem történt meg.* Pedig a bíróságnak feltűnhetett volna, hogy a választásvédőtől olyan kijelentést vélt hallani, amely a reabizított ügynek veszélyt jelent. Hát ilyenkor talán csak mégis prezumálható a tévedés lehetősége, vagy legalább is a hallani vélt beismerés ismételtetésének szükségessége. A bíróság, fájdalom, elmulasztotta a bizonyosság ilyen uton való megállapítását. Ezen az egyetlen döntőpontra tehát homályt hagyott. S így eshetett meg, hogy *megsemmisítettek egy homályos valószínűség alapján egy mandátumot.* Ami — tisztelet és becsület a Kurianak — szerfölött komoly dolog.

De van-e a választásvédő ténybeli állításának egyáltalán akkora bizonyítói ereje, hogy egy mandátum megsemmisítését bizvást reá lehessen alapítani? Magánjogi dolgokban az ügyvéd képviseli korlátlan a saját felét: amit ő tagad, azt a fél tagadja, amit ő beismer, azt a fél ismeri be. De a kuriai bíráskodásról szóló törvény választási perekben az eljárásra nézve a büntető perrendtartás szabályait mondja alkalmazandóknak. Bűnperekben pedig az ügyvéd csak a maga nevében beszél, de beismerésnek csakis az számít, amit maga a fél ismert be. Olyan bíró nem akad széles e világon, aki felakasztatna valakit pusztán azon a címen, hogy a védőnek kiszaladt a száján annak a beismerése, hogy kliense csakugyan gyilkolt. Itt pedig kivégeztek valakit, akinek az ügyvéde keréken kijelenti, hogy ilyest soha nem ismert be, hanem — hogy a hasonlatnál megmaradjunk — legfeljebb annyit koncedált, hogy a főbenjáró bűnnel vádolt kliense a legrosszabb esetben is valamely apró rendőri kihágást követhetett el.

A törvény mit mond és mit akar? Azt,

hogy visszaélések útján szerzett mandátum vesztse el az érvényét. Gróf Teleki Domokostól tehát csakis akkor lehetett volna elvenni a mandátumot, ha vagy eskü alatt tett tanuvallomásokból, vagy a saját beismeréséből kiderült volna, hogy törvénytelen mértékben és a törvény által tiltott célból etette-itatta választóit. Am az adott esetben vizsgálat nem volt, tanukat eskü alatt nem hallgattak ki, Teleki Domokos maga pedig semmiféle beismerő nyilatkozatot nem tett. A Kuria szerint is csupán az *ügyvéde* tette a beismerést, amit viszont az ügyvéd keréken tagad. Hát lehet-e valakit a mandátumától elűni *ügyvédjének egy állítólagos nyilatkozata miatt?* Ha az ügyvéd egyenesen azt mondta volna a bíróság előtt, sőt ha írásban adta volna, hogy Teleki Domokos igenis itatott és etetett, akkor is vizsgálatot kellett volna elrendelni, hogy hitelesen bebizonyosodjék, amit az ügyvéd, mint pusztá állítást keckázott.

Mert a törvény nem tiltja ám az etetést-ítatást ilyen általánosságban. Hanem két fontos megszorítással él. Etetni és itatni nem szabad *olyan célből*, hogy a választó a jelöltek egyikére szavazzon, vagy a szavazástól tartózkodjék: — ez a törvénynek egyik megszorítása. A másik pedig az, hogy etetni-itatni nem szabad *olyan mértékben*, amely túlhaladja a szokásos vendéglátás határait. *Ez a két megszorítás szóról-szóra bent van a törvényben.* Ha tehát akadna ügyvéd, aki etetés-ítatással vádolna a saját felét, akkor sem szabad megsemmisíteni a mandátumot, amíg vizsgálatot ki nem derítették, hogy a vendéglátás *célja és mértéke* törvénytelen volt. És ha Darányi Gyula csakugyan csupán annyit koncedált, hogy a gróf egy-egy pohár konyakkal kínálhatta meg a nála vendégül megjelent személyes barátokat s ha a Kuria vizsgálatot indított volna s ezt mint tényt meg is állapította volna, akkor is érvényben maradt volna a mandátum, mert akik reám szavazandók hozzám benéznek s nálam egy kupica pálinkát megisznak, azok nem ettek-ittak nálam sem azon célből, hogy vagy rám szavazzanak, vagy senki másra, sem olyan mértékben, amely tulmegy a szokásos vendéglátás határait.

Előttünk nem kétséges ezek után, hogy a Kuria az adott esetben tévedett. Az *error in iudice* egyik súlyos esetével állunk szemközt. Isten látja lelkünket, semmiféle párttekinet nem hajt minket a dolog feszegetésénél. A szabadelvű pártan egy mandátummal több vagy kevesebb — istennek hála — meg se kottyan. De a kuriai bíráskodás kivívásában a mi szavunknak is volt némi csekély és talán nem dicstelen része; s ez kötelességünké teszi, hogy az új rend alatt is örködjünk a választási bíráskodás igazságosságán. A képviselőház nem azért adta ki a maga kezéből a választási bíráskodást, hogy a mértékellen enyhességet a mértékellen szigor váltása fel, hanem azért, hogy az igazság lépjen a helyébe az igazságtalanságnak. A törvényhozás tehát nemcsak pártatlan szigorú, de tévedéstől mentes szigorú is vár a Kuriatól. S ha a közvélemény bírói tévedést tapasztal egy konkrét esetben a Kurianál, akkor az ország legfőbb ítélőszéke iránt való tiszteletnek hódol, midőn e tévedést bírálat tárgyává teszi. A Kuria a maga nemes pártatlanságával, magas erkölcsi színvonalával, mély jogtudásával büszkesége a magyar nemzetnek és legerősebb garanciája a törvény uralmának. Szeretettel és nagybecsüléssel ismerjük el

a legfőbb ítélőszék e nagy jelentőségét és ragyogó érdemét. Szeplőt rajta ez a tévedés nem ejt. Ítélete pedig, noha téves, megdönthetetlen. És tekintélye még megdönthetetlen. Tévedni emberi dolog, s elvégre a Kuria bírái is emberek. De van még egy emberi dolog: — a tévedéseken való készséges okulás.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban idéző valamennyi tagja résztvett; a minisztertanács a folyó ügyeket intézte el.

Utolsó szó a Hazánkhöz. Ma bizonyítani próbál Buday Barna ur. Bizonyítékul a *Budapesti Napló* december 29-iki vezércikkéből a következőket idézi:

Végrehajtást szenvedő adós kettő van: Sáfár Zélig és Jakabovits Márton. Vajjon ezek csakugyan becsületes keresztény hitű ruhének-e? Ami Sáfár Zéliget illeti, már a neve is mutatja a boldogtalannak, hogy kazár. Jakabovits is zsidó! Persze, hogy az, zsidó tehát mind a két alperes, a Jakabovits Márton épp úgy, mint a Sáfár Zélig. A kiderített valóság, amint láttuk, az, hogy a statáriumos indítványnak mindkét alaptétele hamis. Az árvereltető hitelezők nem zsidó uszorások, hanem a vidék pénzintézetei, amelyeknek igazgatóságában és felügyelő-bizottságában a keresztény társadalom színe-java működik. Ez a cikkírónak egyik malheurje, notabene a kisebbik. A másik malheur, még pedig a nagyobbik az, hogy a licitálandó adósek nem ruhének, hanem telivér kazárok. Az ország közvéleménye hangos bahotával fogja ezt a rettenetes felületes fogadni. Micsoda hihetetlen foka a felekezeti gyűlölségnek s a politikai elfogultságnak kell ahhoz, hogy valaki a magyar állam hivatalos lapjának egy magyar nyelvű hirdetéséből épp az ellenkezőjét olvassa ki annak, ami benne foglaltatik!

Hogy ebben hol van a kazár uszorások védelme, annak az eldöntését bátran rábizhatjuk minden józaneszű ember ítélőre. Ellenben elfelejtette a *Hazánk* szerkesztője ugyanannak a cikknek azt a másik passzusát idézni, amely világosan megmondja, hogy mi a véleménye Vészi Józsefnek az uszorásokról. Ez a passzus így szól:

Nekünk is az a becsületes nézetünk, hogy aki uszorásodik, az gazember s hogy az uszorást, ezt az emberi formával visszaélő veszedel-

mes fenevadat irítani kell a törvény legkegyelmebb szigorával. Ha a mi guszatusunk szerint menne, akkor hát minden uszorás, ha zsidó, ha nem zsidó, a fegyházban ülne; viszont minden földhöz ragadt nyomorult, ha keresztény, ha kazár, részesedne az állam oltalmában s a társadalmi jótékonyág áldozatkészségében.

A bizonyíték csak ezzel a passzussal teljes. És e teljes bizonyíték alapján ezenel konstatáljuk, amit Buday Barna ur, úgy látszik, sehogysésem akar kimondani, hogy a *Hazánk* névtelen cikkírója, mikor a kazár uszorásokat Vészi József védenecinek nevezte, saját szerkesztőjének ítélete szerint „alávaló módon visszaélt a toll hatalmával.”

A galgóczi választás. A galgóczi kerületben ma új képviselőválasztás volt, miután a Kuria báró Gagern Miksa mandátumát megsemmisítette. A szabadalvupárti *Rudnyánszky* Bélának ezuttal a néppárti *Meszély* Pállal kellett megküzdenie. A választás elnöke *Csillaghy* György nyitrai anyakönyvvezető volt, helyettese *Wankler* Gyula főszolgabíró; a második küldöttség elnöke *Klobusický* Károly volt, helyettese *Steiner* Gyula. Bizalmiférfiak a szabadalvupárt részéről az első küldöttségnél dr. *Janits* Imre és *Trstianszky* Géza, a második küldöttségnél idős *Skarmitzel* Gyula és *Lelkes* Zsigmond; a néppárt részéről dr. *Mihalovics* Ede és *Dobó* János. A választást a szabadalvupárti és a néppárti képviselők közül többen ellenőrzik, köztük *Szulovszky* Dezső, *Haydán* Imre, *Pap* Géza, *Kubinyi* Géza, gróf *Forgách* Antal, gróf *Zichy* János, gróf *Zichy* Aladár, *Ernst* Sándor, *Trubinyi* János és *Kovács* Pál képviselők. A néppárt már hetek óta hallatlan terrorizmust fejtett ki, a papok valósággal fanatizáltak a népet és a kerület volt képviselője, báró Gagern Miksa is megjelent, hogy volt híveit az új néppárti jelöltnek megnyerje. A lakosság izgatott hangulatára való tekintettel a választási elnök a legmesszebbben óvintézkedéseket tette meg részint a közbiztonság érdekében, részint azért, hogy a szabadalvú választók is akadálytalanul teljesíthessék alkotmányos kötelezségeiket. 400 gyalogos, 150 lovas katona és 45 csendőri állít rendelkezésére, de még e tekintélyes katonai erő is csekélynek bizonyult a néppárti terrorizmusa miatt. A szavazást az első küldöttségnél *Galgócz*, a második küldöttségnél *Pöstyén* nagyközségek kezdték. Déli 12 órakor *Rudnyánszky*nak 189, *Meszély*nek 80 szavazata volt, három órákor a szabadalvupárti jelölt többsége 180-ra emelkedett. Délután 4 órákor ez volt a számarány: *Rudnyánszky* 661, *Meszély* 428. Időközben néppárti választók a hazatérő szabadalvú választókat közjapórral támadták meg. A zavargók megtámadták *Csillaghy* választási elnököt is és mikor a csendőrség a zavargás helyére sietett, azt is közjapórral fogadták. A csendőrség erre a katonas-

sággal együtt körülvette a támadókat s mintegy harminc néppárti választót letartóztatott. *Meszély* Pál felizgatott hívei még hazatérőben is garázdálkodtak. Kővel dobálták *Skubics* József ungvári földbirtokos házát; egy kő a háziaszonyt érte. *Galgóczra* újabb és újabb hírek érkeztek a néppárti választók és a csendőrség garázdálkodásáról, és sok községből csak csendőri fedezettel mertek bejönni a liberális szavazók. Este hét órákor *Rudnyánszky* Bélára 816-an, *Meszélyre* 603-an szavaztak le, de ekkor még sok község volt hátra, úgy hogy az éjféltájt várható eredményt csak sejteni lehet. A szabadalvupárt erősen bizik a győzelemben.

Galgócz, január 9.
(Este fél 10 órákor.)

Este kilenc óráig kapott *Rudnyánszky* 859, *Meszély* 771 szavazatot. Az összeirt 2246 választó közül körülbelül 2050-en fognak leszavazni, úgy hogy a választás befejezése csak éjféltájt várható.

Egy örült vád. *Doros* György, a kolozsvári unitárius teológiai akadémia igazgatója figyelemzeti lapunkat arra az örült vádra, mely a londoni *Cassell's Saturday Journal* múlt heti számában a magyar nemzet ellen megjelent. Hangzott ez az örült vád ilyenképpen:

Tekintettel arra a gyűlöletre, melyely a magyarok Magyarországot királya ellen el vannak telve, a király élete teljességgel nincsen biztonságban.

Nyilvánvaló, hogy az a meghibbant agyvelő, melyből ez a hihetetlen ostobaság kipattant, úgy ismeri a magyar nemzetet, mint a kínai kuli a latin ábécét, melyről soha sem hallott. Nyilvánvaló, hogy valahol csak halványan sejtelve van az embereknek Magyarországról és magyarokról, ott nevetni fognak ezen az örült, ezen az ostoba állításon. De Angliában lehetnek és vannak is sokan, akik az ismeretlen magyar nemzetről még az effajta örültséget is elhiszik, mert hiszen az angol újság különben nem ad neki publicitást. S valami rendszer is látszik a magyarság ellen külföldön koholt hívtványsságokban. Nemrég történt ugyanis, hogy szintén az angol sajtó valamelyik orgonuma közölt hasonló, bár kevésbé szenzációs vádat a magyarság ellen. S azért jól esik tudnunk, hogy van odakünn barátunk is, aki ismer minket, szeret minket s ahányszor tudatlan vagy rosszakaratu hírek jelennek meg az angol újságokban, a cáfolattal adós nem marad. A magyarságnak ez a barátja: *Skrubrola* geologus és író, aki most is azonnal megfelelt az angol újság örült vádjára. S a héten már meg is jelent az ő cáfoló cikkelye ugyanott, ahol a vád nyilvánosságra került. A cikkelyből, mely kellően tájékoztatja az angol nemzetot, kiemeljük a következő passzusot:

Hangsúlyozottan állítom, hogy a cikkben foglalt hírelés tökéletesen ellenkezik a tényekkel és nagyon kegyetlenül igaztalan vád Magyarországot népe ellen, amely kiválóan nemes gondolkozásu

TÁRCA.

Chryseis.

Örvénylő éjszemében izzó vágyak
Felvillanó lidéretüze lobog
És lelke mélyből reszkette szállnak
Vágyban szülemlett, meddő sáhajok.
Sóvárgó árváság a sorsa, — bárha
Körötte zsong az emberrengőteg ...
S az ölelések lázas ritmusára
Kínban vergődő teste megremeg.

Ez O: ki vágyat éleszt s vágyban ég,
Ki meglopja az Istenek tüzét
S im' durva szirthez láncra fűzve senyved ...
Az olthatatlan' égő szenvedelmek
Vad keselyűje testét tépi, marja,
Hiába táru! ölelésre karja:
Bilincsre nyűgözi a durva szikla
S titok marad az égi tűznek titka.

Egy női Prometheus... öntüze emészti
S keserves váddal vad sírásra készíti:

„Ó mért ismertem meg az égi lángot,
Ha most miatta haszaltan sóvárgok,
Ha itt e sziklán el kell asznom! ...
Tehetlen tördelem rabságom láncát,
Vihar lemosa bájjaim zománcát,
... Igy sorvad el a legszebb asszony!
Vad szenvedelmek tépik lelkemet.
... Jer, vágyaimnak édes, ifju hőse!
Ó hogy' tudnék szeretni! jöjj te, jöjj te! ...
De jaj, hiába jönnél: — nem lehet!”

S e vad sírásra, zokogó panasza
Lázongva tör ki lelkem indulatja:

„Tűz-láng lobog az én szívemben is,
Perzselve forr a vérem, Chryseis!
En megtanítlek úgy szeretni,
Ahogy' nem tud szeretni senki,
Ahogyan ember nem szerethet itt lenni,
Ahogyan nem szerethet más, csak — Isten!
A csókom: tűz — és láva: ölelésem.
Eloivad rabláncod szilaj hevében.
Csak megragadlak, átölellek — s meglásd:
Mégváltjuk, mert — szeretjük egymást!”

... Igy láttam mindezt, míg — egy percre csak —
Elrövedő szemem lezártam ...

S hogy ismét felpillanték: — hallgatag,
Homályos, illatos szobában,
Ott ültünk újra — hárman:
Egy nő, — sóhaj rezzeneté ajkait, —
A férje, — kis kezét kezébe fogta, —
És én: a harmadik,
Ki néztem rájuk búsan mosolyogva ...

Csergő Hugó.

A börtönben.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irtá: *Zöldi Márton*.

A tágas, tiszta börtöncellában ötven voltak. Csupa egyivású bűnös ember. Az újabbkori börtön-adminisztrációnak legsúlyosabb gondjai közé tartozik, hogy a társascellákba olyan embereket tereljen össze, akiknek érintkezése még vagy már nem ronthat egymáson.

Az öt rab gyufaskatulyákat készített. Ugyesen, szaporán formálták a kéregpapiroost. A munka izomerejük feleslegéből elenyésző csekély részét kötött le. Valami nehezebb, fárasztóbb munka sokkal jobban szórnokoztatta volna őket.

De ezt nem tették szóvá. Próbált emberek voltak, tudták a regulát. Nehezebb munka csak a fegyházakban van. Ott viszont sóványabb a koszt. Csak kétszer van hus tenetkőnt.

Az egyik rab, miután vagy három skatulyát elrontott, hatalmas tenyerében összemorzsolta a kéregpapiroost, s a padlóra csapta.

— Káll a kutyának! Nem dolgozom többet.

Mintegy ötvenéves, széles vállu s ijesztően vastag nyaku ember volt. Az arc, noha a pófacsontok kissé kikiváncokoztak a szimmetriából, nem mutatott semmi visszatartást. A közönséges, eléggé szabályos vonások jóképű parasztembert tüntettek fel. Az a fénytelen patina, melyet a börtönlevegő borít az arca, szelidebb indulatokat is sejtetett benne. De az egymásba szaladó bizonyos szemöldökök alatt néhány függőleges barázdá nyult el, melyek a legeseményesebb indulatra valóságos üregké mélyedtek. Ilyenkor ez a közönséges arc félelmetes karaktert, veszedelmes energiát mutatott. Ritka ember kiváncokozott volna vele összezördülni.

— Könnyű kigyulmednek, Jóska bácsi, — mondotta a mellette ülő, jóval fiatalabb rab, holnapután szabadul.

— Nekem pedig, — sóhajtott a harmadik, alacsony homlokú, kopasz rab, még harmadtól osztandóm van. Nagyon rámróttak.

— Már az igaz, — mondotta a fiatalabb, — kár volt mindent bevallani.

— De mikor mindent rámolvastak.

— Mindegy. A tagadással az ember felesztendőt, de néha egy egészet is megszerez.

Ezt mindnyájan helybenhagyták. És méltán. A rabok erős gyakorlati érzéssel bíró kriminalisták. Tudják, hogy a büntetésjogszolgáltatás rosszul honorálja az igazmondást. Igaz, hogy a

és lovagias nép. En közelebről sokat utaztam Magyarországon, a lakosságnak minden rendű és rangu elemeivel érintkezésembe jöttem, számos esetben nyilvános összejöveteleken részt vettem és magam is szerepeltem, tehát a leghatározottabban állíthatom, hogy a magyar nép szereti és tiszteli apostoli királyát. Magánházaknál és nyilvános gyűléseken sokszor hallottam a király nevét emlegetni és mindig a legszeretetteljesebb módon, mit a közönség általánosan és kivétel nélkül lelkesen megtapsolt. A magyarok nagyon jól tudják, hogy Ferenc József király a királyi szent jelvényeket Budapesten fejére tette, a koronázási esküt letette, ez teljesen biztosítja számára az alattvalói hűséget mindaddig, a míg hű marad esküjéhez. A király maga is beigazolja, hogy bizik a magyarokban és szereti őket, azzal, hogy az évről évről részét közöztük tőlük. A magyar állam állandóságának való bizalmát azzal mutatta meg egészen kézzel foghatóan, hogy esztét magánvagyonából nagyszabású épületeket emeltetett Budapesten. A mostani időben, midőn úgy látszik, hogy a királyságok és köztársaságok fejének az élete, áldozatot kereső anarohisták gyűlöletének nagyon ki van téve, most, a midőn valóban igaz, hogy „a királyi korona súlyos teher”, én mind ezzel szemben a leghatározottabban tagadom, hogy a magyar király élete az ő népe részéről a legkisebb veszélyben lenne. Igazán sajnálatra méltó, hogy Angliában a magyar nép életéről és viszonyairól még most is oly nagy tájékozatlanság uralkodik.

Megsemmisített mandátum.

Budapest, január 9.

A Kuria első választási tanácsa, mely tegnap már letárgyalta a gróf Teleki Domokos deési mandátuma ellen beadott petíciót, ma délből hozta meg ítéletét.

Az ítélet rövidre fogva ez:

A Kuria a deési választókerületben 1901. október 2-án lefolyt képviselőválasztást érvénytelennek mondja ki s egyben gróf Teleki Domokos aktív és passzív választói jogát hat hónapra felfüggeszti.

Az ítélethez tartozik, ami egyébként lényegtelen, hogy a Kuria a kérvényezőket meghatalmazottjának, dr. Farkas János deési ügyvédnek költségeit 1000 koronában, a választást védő dr. Darányi Gyula költségeit pedig saját felével szemben 300 koronában állapította meg.

A bíróság az ítéletet természetesen közölni fogja az igazságügyminiszterrel és a képviselőház elnökével.

Érdekes aztán a megokolás, mely kiemeli, hogy a Kuria azért semmisíti meg a mandátumot, mert gróf Teleki Domokos jogi képviselője, dr. Darányi Gyula maga beismerte, hogy gróf Teleki

tördelmes vallomás az enyhítő körülmények között szerepel, de ez csak hivatalos fikció, képmutatás. A törvény épp olyan, mint más, annak tőri be a fejét, aki az igazat mondja. Ez öröklött gyarlósága.

Az öreg, akit Jóska bácsinak szólítottak, nem vett részt a tárgyalásban. Komoran magába mélyednek látszott, de szemei a szokottnál nyugtalanabban villogtak. A közeli szabadulás gondolata kissé felrázta mogorva közömbösségéből. Nagyon el volt foglalva magával.

De hirtelen fölnevet. Gyakorlott füle észrevette, hogy a börtön zárjában megfordult a kulcs. A börtönőrmester lépett be.

— No Zsiga, mondotta a fiatal rabnak, a tárgyalásra kíséröm.

— Engem? Há'szen van már nekem ítéletem.

— Tanunak akarják kihallgatni.

— Ahá, sejtem már... a Pankovác-dologban.

— Abban.

— Meketek. De attól ugyan nem lesznek okosabbak, amit én vallok.

Hamarosan összeigazította a darócerabruhát és vigyorogva távozott az őrmesterrel. Előre örült, hogy valami kellemetlenséget okozhat a tekintetes királyi törvényszéknek.

— Ennek se lesz jó vége, mondotta a kis kopasz rab, erősen moralizáló hangon.

— Rossz fiu, bólintott a mellette ülő.

— Nem érdemli meg azt a vizet, amit maga hoz a kútból, jegyezte meg egy pufok képi paraszt, ki bankóhamisítás miatt került a csávéba.

Mert az abszolút gonoszság fölött még itt a börtönben is, hol annyi van a rovásán, kiméltlenül pálcát törnek. Ezek az emberek erős distinkciót tudnak felállítani a rossz és rossz között. És többnyire igazságosan ítélnék még a bírák fölött is.

A beállott hosszabb csendet megint az ala-

Domokos a választás napjának hajnalán a saját lakásán etette és itatta a választókat, ami nyilván oly célból történt, hogy a választók reá szavazzanak, annál is inkább, mert a társadalmi állás különbségénél fogva az egyszerű vendéglátás lehetősége ki van zárva.

A mandátum megsemmisítése az 1899. évi XV. törvények 3. §-ának 6. pontja alapján történt, amely szerint a választás érvénytelen, ha a jelölt a választókat olyan célból, hogy ő reá szavazzanak, vagy hogy a szavazástól tartózkodjanak, eteti vagy itatja, vagy ilyen cselekményben részes, vagy abba megelőzőleg és kifejezetten beleegyezett.

A Kuria ítéletéhez dr. Darányi Gyula budapesti ügyvéd a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A deési választási ügyben a Kuria részéről a mai napon kihirdetett ítélet azzal van megokolva, hogy én, mint választást védő meghatalmazott beismertem volna azt, hogy gróf Teleki Domokos ur a választás napján hajnalban a választókat a saját házában etette és itatta volna. A nagyméltóságu m. kir. Kuria iránti legnagyobb tisztelem mellett is kénytelen vagyok kijelenteni, hogy részemről ez a nyilatkozat soha meg nem történt és így a Kuriaának főntebbi indoka csak sajnós tévedésen alapulhat, amelyet csakis úgy magyarázhatnak meg, hogy gyorsiró a tárgyalásnál ninosen alkalmazva.

Kijelentem továbbá, hogy én csak azt mondtam, hogy esetleg megtörténhetett, hogy a választás napján hajnalban a gróf ur a házához jött intelligensőbb választók egynémelyikkel konyakkal megkínálhatta, azonban a választók itatásáról és etetéséről szó sem lehet és a petíciónak ez az állítása, épp úgy, mint az egész petíció tartalma, valótlanság.

Ezek saját főjegyzéseimen alapuló nyilatkozatok, amely részben hivatkozom a sajtónak jelenvolt összes képviselőre.

Végül kijelentem, hogy a Kuria ítélet megokolásában említett etetés és itatás tekintetében sem a tanácskozást vezető elnök ur, sem pedig a tandes tagjai közül senki sem intézett sem én hozzám, sem ellenfeleimhez egyetlenegy fővilágosító kérdést sem és e nélkül hozott meg a minden tekintetben sérelmes ítélet.

Budapesten, 1902. január 9.

Dr. Darányi Gyula,
ügyvéd.

A szabadelvű pártkörben ma este élénk megbeszélés tárgya volt a Kuria ítélete. Az ítélet megokolásában inkriminált etetés-itatást így be-

szélte el ma este a szabadelvű pártkörben maga gróf Teleki Domokos:

— A választás reggelén husz-huszonöt előkelő választópolgár, aki együtt ment be Débre szavazni, utközben betért hozzám a kereszturi öreg pap vezetése alatt. Közük volt Betegh Imre előkelő földbirtokos és még egynéhány jómódu birtokos ember, a kerület színe-jáva. Az öreg lelkész azzal köszöntött be hozzám, hogy illendőnek tartották, hogy mielőtt szavazni mennek, jó reggelt kívánjanak. En megköszöntem a kegyességüket, az inasom pedig szilvóriumot töltött nekik, de alig töltött ki egy-két pohárral, már üres lett az üveg, ami azt bizonyítja, hogy nem vártam vendégeket. A másik inas szaladt a pincébe, tele üveget hozott, aztán fejtünk az urakkal, akik az első pohár után elsiettek — amint mondták — nehogy elkészenek a szavazástól. Mikor elmentek, összeszédítam az inasokat, hogy még egy darab kenyérral sem kínálták meg a vendégeimet, de ők mentegetődztek, hogy nem is volt rá idejük, annyira siettek az urak. Resteltem, hogy az én házamtól egy harapás nélkül mentek el és most rám sütik, hogy etettem-itattam. Szeretném látni azt a képviselőt, aki ennél kevesebbet etetett-itatott.

A közoktatási tárca.

— A budget a pénzügyi bizottságban. —

Budapest, január 9.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma megkezdte a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását. Az érdekes vita során még az ellenzéki szónokok is tisztelettel és elismeréssel hajtották meg lobogójukat Wlassics Gyula tevékenysége előtt.

A tárgyalásról részletes tudósításum a következő: A kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter és Zsilinszky Mihály államtitkár jelentek meg.

Gróf Teleki Sándor előadó bevezető beszédében részletesen ismertette a költségvetést, különösen kiemelve a népnevelés fejlesztésére szánt összegek nagyobb emelkedését.

Komjátzy Béla csatlakozik az előadóhoz a népnevelés nemzeti fontosságának hangsúlyozása tekintetében s maga és párta nevében hajlandó erre még többet is áldozni. Szerinte azonban e nemzeti célok elérésére szükséges a nemzetiségi törvény módosítása mert ma még némely középiskola is a nemzeti eszme ellen dolgozik. Szükséges továbbá az oktatásügynek egész vonalon való államosítása, valamint az 1846-iki törvény azon rendelkezésének végrehajtása, mely szerint magyarul nem tudó egyének lelkészékké nem lehetnek. A mai rendszer keretében is egységszóló kellene a tanítói képzést. Különösen kiigazítsa a női zárdák idegen szellemű oktatását.

Szederkényi Nándor hosszan szól a fővárosnak és környékének magyartalanságáról és a katonai intézetekről. Nem állami középiskolák szigorubb ellen-

— Másutt volt a hiba.

— Másutt?

— Ugy ám. Az asszonynyal.

— Az rossz dolog. Há' hogy esett?

— Ugy, hogy mikor azt a munkát a krájlérosnál megosináltuk, engem másnap bevitték. Megszagolták, hogy ludas vagyok. De estére kieresztettek, mert jól elkertöltem.

— Az a fő.

— Bár csak bent tartottak volna!

Jóska bácsi erősen összevonta a homlokát, a ráncok sötét gödröket mutattak.

— Nono, biztatta a kis kopasz, valamit észrevett kigyelmed?

— Tisztára megtudtam mindent. Együtt értem őket, együtt...

— Az Imrével?

— Azzal.

— Há' aztán?

— Nem eresztett be. Élt a gyanupörrel. Gondolta, hogy másnap letagadja.

— Há' másnap?

— Még az éjjel behoztak, itt is marasztottak három esztendőre.

— Lám, lám, hát kigyelmed mért nem valott reá?

A vén, büns ember kelletlenül rántott a vállán.

— Nem szeretek ezeknek a kezére adni. Majd elvégzem vele magam.

— Igaz is, kiáltotta a kis kopasz indignálódva, nem sajnálom, ha két-három bordája beszakad.

— Nem arról van szó, mondotta Jóska bácsi rettenetes nyugalommal, késsel nyulok hozzá.

— Nono, az nem jó lesz. A kés hamar elszalad.

— Okkal-móddal csinálom. Majd verekedés közbe esik meg a baj.

— Az már más.

csony, kopasz rab szakította meg. Odafordult Jóska bácsihoz.

— Hej, holnapután ilyenkor.

— Há' bizony, igen.

— Az asszony főz kigyelmednek ebédet.

— Az a.

A bankóhamisító pufok arcát széles mosoly borította el.

— Tudom, hogy jobban megkeveri a rántást, mint Gabi.

Gabi volt tudniillik a rabkonyha vezetője. Jóska bácsi fölkel a padról s egy ideig maga elé meredt. Aztán nagy nekibusulással így szólt:

— Ugy sejtem, hogy hamarosan visszakerülök én a Gabi kosztjára, aki tagadója van.

Ez rejtélyesen hangzott a többiek előtt. Nem mintha azt hitték volna, hogy Jóska bácsi ezentul jámbor életre adja magát és nagy tiszteletben fogja részesíteni a tulajdonjogot. Korántsem. De azért nem muszáj hamarosan visszakerülni. Nem jó volna, ha mindenért mindjárt bajba kerülne az ember. A büns emberek nem szeretik kombinációba venni a rajtavesszt. Ez nagyon leszereli a büns cselekményhez szükséges energiát. Ők, talán jobban, mint más, illúziókkal dolgoznak. A kis, kopasz rab szükségesnek is találta fölvetni a kérdést:

— Há' már mért kerülne vissza kigyelmed?

Jóska bácsi kissé idegesen nyomorgatta ujjaiával sűrű, deres bajuszát.

— Nehéz sorom van odakünn.

— Ugyan?

— Nagy, csunya számadásom.

— Kivel, hé?

— Az Imrével.

— Az Imrével? Hisz az a kigyelmed cimborája volt.

— Az volt.

— Talán megcsalta kigyelmedet a hol-

mival?

örzését óhajtja. Az oktatásügyi államosítását nem kívánja, ellenben a doktorátus reformját s a középiskola egységesítését szükségesnek tartja.

Berzevics Albert azt hiszi, hogy minden párt szívesen emelné ennek a tárcának a költségvetését s a miniszter teljes mértékben igyekszik is érvényesíteni ezeket az általános kívánásokat. A nemzetiségi törvény nem akadályozza nemzeti közoktatásügyi politikánkat, amint azt újabb törvényeink bizonyítják. A nehézség az, hogy létező törvényeinket anyagi és szellemi erők hiánya folytán nem tudtuk mindenütt végrehajtani. Középiskoláink jelenlegi elhelyezését a történelmi előzmények magyarázzák. Komjáthyval a nemzetiségi nevelésről polemizálva, kifejté, hogy a népiszkolák tökéletes államosítása lehetetlen. A középiskolák reformjánál sem lehet abszolút elvekből kiindulni de azt hiszi, hogy középiskoláink tantervei egyémségre közelebb hozandók. Ervel a reformmal összefüggő polgári iskoláink újjászervezése is, melytől el nem zárkozhattunk. Végül a minisztérium elhelyezése új palota emelését óhajtja.

Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter köszönetet mond a felszólalóknak a tárcára írt mutatót jóakaratként és teljesen objektív kritikárukért. Kijelenti, hogy a felmerült igényeket az állami háztartás rendjének figyelemmel tartása mellett minden téren igyekszik kielégíteni. Komjáthynek válaszolva hangoztatja a miniszter, hogy a jelenlegi közjogi alap semmiben sem akadályozza nemzeti kulturpolitikánkat és a magyarosítás előhaladását. A miniszternek is ólja a magyar faj műveltségét fajsúlyának emelése s azért ott, ahol szükséges volt, állított iskolákat, különösen a városokban. 1895–1896 óta 72.000-rel több magyar gyerek jár állami népiszkolába és a nemzetiségek is buzgóbban küldik gyermekeiket a jó állami iskolákba. Ugyanez az elv vezet a minisztert a középiskolák felállítására és segélyezése terén is. A tanítói képesítésnél az egységes állami képesítési principiuma elvileg nem kifogásolható, de keresztülvitelénél a felekezeti érzékenységgel jónak számolni kell. Muraköz egyházi hovatartozandóságának kérdése régi keletű. Ez a kérdés egyéb ily természetű kérdésekkel áll szoros összefüggésben. A magánnevelőnk kérdését a miniszter szintén tanulmányozza. A közoktatásügy exkluzív államosításának nem híve a miniszter, de azt valja, hogy az államnak nemcsak joga, hanem kötelessége is állami iskolát állítani ott, ahol az szükséges és célszerű. A középiskolai felügyeletet a miniszter szigorította s ahol kell, az ellenőrzés keretében erélyesen fel is lép. A közoktatásügyi kormány foglalkozik azzal a tervvel, hogy a kisdövénydától kezdve a népiszkolán, a gazdasági ismétlőiskolán át vezesse a tankötelest s a 15–20 év közöttieknek ifjúsági köröket szervezen. Ez által az ifjúság 20 éves koráig a nemzeti kultúra szervezésében fog felmúlni. A középiskolák teljes egységesítését nem helyesli. Ez az eszme ma már nem is dominál a művelt külföldön. E helyett az egységes jogosiális eszméje lépett előtérbe. Addig, míg a középiskolai gyökeres reform ideje elérkezik, a miniszter átalakította a gimnázium és a reáliskola tantervét.

Ezek az emberek jól ismerik a törvényt. Tudják, hogy az erős felindulásban elkövetett emberölés aránylag enyhén minősül.

A bankóhamisító, ki annyira elgondolkozott az eset fölött, hogy abbahagyta a gyufafatulyagyártást, hosszú hallgatás után jónak látta megkérdezni:

— Hát az asszony?

Jóska bácsi megismételte a kérdést.

— Az asszony? Az majd csak meglesz valahogy.

— Nem bántja?

— Nem hinném. Mit is bántás rajta?

Olyan, mint a többi. Ha százszor agyoncsapom is, nem kapok különbet. Aztán szép is, csak a fajtája rossz.

— Ammár igaz.

— Aztán mégis csak velem ettem meg a kenyermegnyitóját. Hadd kinlódjék tovább. De az az ember... Az utolsó szavakat rekedt dühvel mondotta. Keze ökölbe szorult. A jelen voltak nem adtak volna egy fabatkát a csábító életért. Csöndesen gondolkodtak és végső eredményében egészségesnek ösmerték föl Jóska bácsi filozofiját. Igenis, hadd lakoljon a csábító. Egyedül ő. Mit törődnek a rabok azzal, hogy a tisztességes emberek megbecsülik a csábító. Az az ő gondjuk, vagy az ő bajuk.

A kulcs megint fordult a hörtönzárban. Zeiga vigyorgó arccal lépett a cellába.

— Hamar végeztem, ugye?

— Az ám.

— Elkergettek, haha! De hoztam hirt, Jóska bácsi!

— Mit ugyan?

— Az Imrét épp most ítelték el öt esztendőre. Fegyházat kapott.

Jóska bácsi erősen megrázta szürke fejét. Nagyot lélegzett és csak ennyit mondott:

— Ot esztendő? Disznó szerencséje van...

Komjáthy Bélának a berendelesekre vonatkozó rövid megjegyzése után a központi igazgatás tételét eltagadták.

A budapesti egyetem tételénél **Hieronym** Károly óhajtja, hogy fülészeti és orrgégészeti klinikákat állítsanak fel, mert ezek a szakok jórészt a budapesti egyetemről indultak ki és a külföld mégis túlszarnyalat bennünket, mert nálunk a Rókus-kórházban szorong ez a két fontos kóroda. A budapesti egyetem csak e két klinika által lesz teljes.

Mikló Odón az egyetemi tantervek túlszűfoltóságát hozza szóba egy a tudomány-, mint a műegyetemen, míg **Neményi** Ambrus szintén a fülészeti és gégeészeti klinikák létesítésére, mint elődázhatatlan teendőre hívta fel a miniszter figyelmét. **Berzevics** Albert szintén szükségesnek tartja ezeknek a kórodáknak, valamint az elmegógyászati klinikának létesítését és azonkívül a műegyetem felépítését is sürgeti. **Szerb** György szintén oszlatkozik ezekhez a kívánalmakhoz. **Hieronym** Károly azt a fontos reformcsinát ajánlja a miniszter figyelmébe, hogy a mérnöki kvalifikáció vágassék ketté s a magasabb képzésű mérnökök mellett tegyék lehetővé kisebb, rutin-munkára alkalmas mérnöki képzettség megszerzését is.

Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter az idegkórtani klinika épületének költségeit kéri a budgetbe beillesztetni. A fülészeti és gégeészeti kórodák létesítésével foglalkozik és a terv kivételének eddig csakis pénzügyi akadályai voltak. A mérnöki kvalifikációnak Hieronymi által fölvetett kivételását tanulmányozni fogja. A műegyetem építését illetőleg a pénzügyminiszterrel tárgyal s reméli, hogy ez építkezés még ez évben meg lesz kezdetű.

A tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Az autonómiai kongresszus.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 9.

Hosszas szünetelés után a katolikus autonómiai kongresszus ma ismét fölvette tanácskozásiainak fonatát. A huszonhetes bizottság ismeretes elaborátuma az, melyről a kongresszusnak tanácskoznia kell. De érdemlegesen ma még nem foglalkozott a kongresszus az elaborátummal és voltaképpen csak arról folyt a vita, hogy a huszonhetes bizottság előterjesztését vegyék-e egyáltalán tárgyalás alá. Ilyenformán ma még csak legfőbb hangulatról lehet beszámolni s egy pikáns beszédéről, melyet dr. **Prohászka** Ottokár esztergomi pap mondott s melyben nemcsak a kormányt, de a püspöki kart is erősen csipkedte. Egyébként az igazi vita csak holnap indul meg s azt a kongresszus különböző árnyalatai külön értekezleteken készítik elő.

A katolikus autonómiai kongresszus mai ülését délelőtt tizenegy órakor **Vassary** Kolos bíboros hercegprímás nyitotta meg a főrendiház tanácskozási-terében. A napirend előtt az igazolások ügyében rövid vita volt, mely azzal végződött, hogy **Schlauch** Lőrinc nagyváradi bíboros püspök ma este meghívta az igazoló-bizottság tagjait az új mandátumok megvizsgálására.

Következik a napirend.

(A vita.)

Vassary Kolos bíboros hercegprímás fölteszi a kérdést, hogy elfogadják-e a kongresszus a huszonhetes bizottság javaslatát a tárgyalás alapjául?

Gróf **Zichy** Nándor kritizálja a 27-es bizottság munkálatait, melyben számos oly intézkedés van mely szólnak és elvárásainak nem kell. A javaslattervezet a tanügyet és a vallás- és tanulmányi alapokat meghagyja a mostani állapotban, a minisztérium kezelésében. Beszél az elévülhetetlen jogokról, amelyeket a katolikusok táplálnak ezen ügyek iránt. Kijelenti, hogy az ő tudomása szerint maradtak fenn még függő kérdések a kormány és a bizottság között. És így nem áll, hogy ha mi elfogadjuk a 27-es bizottság javaslatát, ezzel már ki lenne zárva az, hogy az uralkodó megtagadná az autonómiai szervezettől a szentesítést. A hármass-bizottság csak a miniszter, a minisztérium, tehát a hivatalnak nézeteit ismeri. De ez sem végleges megállapodás. Végül azt indítványozza, hogy tárgyalás alapjául fogadtassék el a 27-es bizottság többségének a mut kongresszus már elfogadott javaslata, de a vételessé tekintetbe az egyes pontoknál a hármass-bizottság új javaslata is.

Dr. **Hoványi** Gyula ismerteti és kiemeli a szervező-kongresszus által kiküldött huszonhetes bizottság feladatát, mely abban áll, hogy az autonómiai szervezeti szabályzatot a püspöki kar és a kormány álláspontjának megismerésével, azzal mintegy összhangban dolgozza ki. A huszonhetes bizottság által kiküldött hármass bizottság tehát érintkezésbe lépve a püspöki kar és a kormány megbízottjaival, hivatalosan értesül arról, hogy ezen döntő faktorok mily mértékű hatáskört akarnak biztosítani az autonómiai munkálatainak. A huszonhetes bizottság tehát kötelességét teljesítette és feladatát oldotta meg, midőn a püspöki kar és a kormány álláspontjához simulva, azt nyomról-nyomra követve, dolgozza ki a szervezeti javaslatot, melyet most elfogadásra ajánl.

Prohászka Ottokár szerint a 27-es bizottság munkálata egy igen sok papirba beavart, sok paragraffal átkötött koldustarisznya. Hosszasan és tüzetesen beszél az állam és az egyház közötti viszonyról és az egyházra nézve a legnagyobb mértékű autonómiát tartja az állam-egyház rendszerét, mert ezen rendszer mellett az egyház semmitéle szabad-

ságot sem élvez és sorsa a változó államtérflak forgandó érdektől, büleseieli fölfogatástól függ. A hatalom szabadságokat sehol sem ad, csak azt nézi, mi hajtja malmára a vizet. A szigorú érdekek fölfogatást követik a kormányok. Az egyházak mindig kieroszakolták a hatalmától a szabadságokat. A katolikus egyháznak is ki kell erőszakolnia a szabadságát. A magyar katolikusnak nem bir oly imponáló erővel, fellépéssel, hogy kieroszakolja a szabadságot. Ez a sok huza-vona, üres ülésezés csak azt kelti a katolikus közérzében, hogy nem adunk mást, mint alomszalmát birkáknak. Az egyházmagyevei gyűlés, az egyházmagyevei tanács teljesen elsovdott gondolat. A 27-es bizottság javaslatával elő nem lép-hetünk, vessük el inkább és alkossunk másikat a katolikus követelmények alapján s terjesztjük a leg-főbb kegyurhoz. Ha ez nem sikerül, építsük fel a katolikus öntudatot hogy majd a katolikus közérzület oly módon fog megnyilvánulni, hogy valódi katolikus autonómiát fogunk kapni.

Rakovsky István: A hercegprímás a most benyújtott javaslatot akarja szavazás alá bocsátani. Ezzel szemben áll **Zichy** Nándor indítványa, mely azt mondja, hogy addig nem tárgyalhatjuk a mostan betervezett javaslatot, míg az előbbi javaslat fölött nem szavaztak. Kéri a hercegprímást, hogy szavaztasson előbb a volt javaslata s aztán vegyék tárgyalás alá a 27-es bizottság ma benyújtott javaslatát. (Helyeslés.)

Előd: A kérdés az, hogy a most betervezett 27-es bizottság javaslata fogadtatik-e el tárgyalásra, igen vagy nem?

Ugron Gábor: A vita folyását megakasztani, arra semmi ok nincs. Már benne vagyunk az általános tárgyalásban.

Gróf **Zichy** Nándor helyreigazítja szavait és kijelenti, hogy nem akarja a 27-es bizottság javaslatát en bloc elutasítani, de nem tartja helyesnek, hogy egy már elfogadott javaslatot ignorálunk és egy új javaslat tárgyalásába belemenyünk. Újból indítványozza, hogy a régi 1899-iki javaslat tárgyalassék.

Gróf **Apponyi** Albert kifejti, hogy most a tanácskozási tárgyalóról, nem pedig a szavazás tárgyalóról folyik a vita. Gróf **Zichy** Nándor indítványában, hogy ott vételessé fel a kongresszus fonala, ha az legutóbb elejtett van logika. De szólok helyesebbnek tartanám, ha a 27-es bizottság most betervezett javaslata felett új általános vita induljon meg. A betervezett módosításokat teljes összességükben kellene konszideráció alá venni. Ezért célszerűbbnek tartja, ha az általános vita indulna meg. Gróf **Zichy** vádat emelt a 27-es bizottsággal szemben, azzal, hogy a kormány nézeteit nem kérte ki magának. Ez a vád alaptalan mert a 27-es bizottság három tagja igenis tanácskozott a miniszterrel és ezek a kiüldöttek jót állanak arról, hogy a miniszterrel folytatott tanácskozásról adott hiteles feljegyzések autentikusak. Gróf **Zichy** még egy másik váddal is állt elő, azzal, hogy az ő tudomása szerint még a 27-es bizottság javaslata sem terjesztették fel a legmagasabb kegyurhoz a kormány részéről, mert még vannak különböző pontok. Szólok kijelenti, hogy ilyen különböző pontok igen is vannak. Ezeket a differenciális pontokat a hercegprímás egy bizalmas értekezleten elmondotta, de ezeket a kongresszus előtt sem akarták titokban tartani, hanem azokat a vita telyamán okvetlenül közölték volna a kongresszussal; mert ezt követeli a kongresszus összes tagjai iránti lojalitás. (Helyeslés.)

Gróf **Zichy** Nándor polemizál gróf **Apponyi** Alberttel s azt mondja, hogy a különböző pontokat, amiket **Apponyi** említett, a tárgyalás előtt meg kellett volna ismertetni. Ezeket a pontokat tudunk kell.

Glesswein Sándor: Megengedi, hogy a 27-es bizottság érintkezésbe lépett az illetékes faktorokkal, de egyet konstátálni kell s ez az, hogy a kisebbségi véleményt nem vették figyelembe. A jelen javaslat még rosszabb, mint a már elfogadott többségi vélemény. Ne legyen ilyen autonómia, legalább megmarad a jogunk az igazi autonómia követeléséhez. A püspöki kar nem akar egyházmagyevei gyűlést. Elfogadja, de legalább a 27-es bizottságnak úgy kellett volna szerveznie az egyházmagyevei tanácsot, hogy ez némileg pótolja a gyűlést. Ha a pannonhalmi főpátság nálunk lehetséges egy 80 tagú tanács, akkor az egyházmagyevekben egy nagybővű tanács szintén nem lehet veszélyes. A főpápak kinevezése kérdésével is a mostani javaslat szűkebbre veszi az előbbi, már elfogadott javaslat kereteit indítványozza, hogy a ma benyújtott javaslat adassék vissza a 27-es bizottságnak, mely aztán dolgozza át a javaslatot a kisebbség véleményének figyelembevételével.

Gróf **Szapáry** Gyula: Nem érdemben akar nyilatkozni, hanem tisztán a hozzá, gróf **Zichy** Nándor és **Rakovsky** István részéről intézett kérdésekre akar nyilatkozni, hogy mely javaslat vételessé tárgyalás alá. Hogy elételessé vannak a 27-es bizottság javaslata és a kormány fölfogása között, azt mindenkor elismertük. Senki sem kívánta, hogy ez elhalgattassék. Legyenek bizalommal irántunk, mert mi macskát zsákban árulni nem akarunk. (Helyeslés.) Gondoskodni arról, hogy a kongresszus tagjai még az általános vita befejezése előtt megismerhessék egy nyilatkozatban, mi a különbség a kormány fölfogása és a 27-es bizottság javaslata között s így módjában lesz affölött határozni, hogy mely javaslatot fogadják el a kongresszus a részletes tárgyalás alapjául. Kijelenti továbbá, hogy a morális garancia a kormány részéről fönnáll, hogy a legfőbb kegyur a kongresszus megállapodásait szentesíteni fogja.

Ugron Gábor: Szapáry Gyula előadása után kénytelen a kongresszust arra kérni, hogy tanácskozásiainkat ne tegyük hiábavaló fecsegéssé, mert ismerünk kell azt, hogy mi az az álláspont, amely mellett a kongresszus határozatait érvényre juthatnak. Hogy a mi tanácskozásaink rendőn oly előterjesztések keveredjenek, melyeket tanácskozásaink kezdetén nem ismerünk, ez annyi volna, mint tanácskozásainkat

nek venni elég komolyan, vagy pedig addig, míg ezek az előterjesztések megtörténnek, akik felszólalnak, azoknak a jogát elvenni attól, hogy a kérdés teljes világitásában annak minden részleteit ismerve, szólhassanak föl a vitában. Kéri a kongresszust, halassza el a tanácskozást és kérje meg gróf Szapáry Gyulát, hogy véleményét minél rövidebb idő alatt foglalja írásba.

Gróf Apponyi Albert: A kormány és kongresszus közti érintkezésnek voltak nehézségei. A „hiteles följegyzésekért” morális garanciát vállal. Azok a férfiak, kik a kormányval érintkeztek, a kongresszus szellemében jártak el és ezen eljárásukról szót nem írogatnak a kongresszusnak. Szólok azokat, amiket privát tudomásból tud, most a vita elején elő fogja adni. Kijelenti azonban, hogy az ő nyilatkozatainak nincs hivatalos, kötelező ereje. Hivatalos biztosítást nem áll módjában nyújtani.

Elnök az ülést fél két órakor bezárja s folytatását holnap délelőtt 11 órára tűzi ki.

Gróf Apponyi Albert, dr. Günther Antal, báró Jósika Samu, gróf Majláth József, Szabó Jenő és többek által közzétett meghívó írottán ma délután négy órakor több mint negyven egyházi és világi kongresszusi tag jelent meg a Hungária-szálló földszinti olvasótermében, azok, kik az önkormányzati szervezetet a huszonhetes bizottság munkálata alapján kívánják tárgyalni. Horváth Nándor indítványára a megjelentek báró Jósika Sámuelét kérték fel a tárgyalás vezetésére, a jegyzői tisztségre Günther Antalt kérték föl. Az értekezlet elfogadta a huszonhetes bizottság javaslatát, a kíséző jelentéssel együtt és felkérte gróf Apponyi Albertet, fejtsse ki a kongresszus plénuma előtt ezt az álláspontját. Végül felkérte az értekezlet az elnököket, hogy a részletes tárgyalás megkezdése előtt ismét hívja össze a mai értekezletre meghívott kongresszusi tagokat. (Kommuniké.)

A kongresszusi ellenzék tagjai ma este a késő esti órákig tanácskoztak. A bizalmas jellegű értekezleten a tegnapi hozott határozat újabb megerősítést nyert. A tárgyalás során a kongresszusi ellenzék tagjai valószínűleg névszerűtlen szavazást írogatnak kérné.

A katolikus autonómia ügyei előreláthatólag több napig írogatnak eltartani, amennyiben egy több napos általános vita várható, az pedig, hogy a részletes tárgyalás során minő vita fejlődhetik ki, egyelőre beláthatatlan, úgy hogy megtörténhetik, hogy az ülések heteket írogatnak igénybe venni.

KÜLFÖLD.

A békülény kínai császárné. Pekingből jelentik, hogy ott ma több főhivatalnok a császári palotában kihallgatáson volt, amelyen az özvegy császárné vezette a társalgást és a császárt, aki melankólikusan és közömbösen áll helyén, teljesen figyelmen kívül hagyta. Különösen figyelemreméltó, hogy a fogadáson jelen voltak az idegen csapatok parancsnokai. Ugy látszott, hogy az özvegy császárné meg van győződve a békülény politika szükségességéről. Ediktumot bocsátott ki, amelyben elrendeli, hogy Tungfusiangot kivégezzék; az ítéletet egy kansui tatár tábornoknak kell végrehajtania. Juanszikai, Minkunji és Csangcsingung közös memorandumot intéztek az özvegy császárnéhoz, amelyben Tungfusiangot teszik felelőssé a belga hittérítők meggyilkolásáért és kivégzését ajánlják, mielőtt fölkelést szíthatna, vagy a kormányt nehézségekbe keverhetné az idegenekkel szemben. Az oroszoknak Niucsuanban követelt magatartása félreértésnek tulajdonítható. Az a gyanújuk volt, hogy az angol és amerikai úgyvezetők barátai nélkül az özvegy császárné, akik barátságos megállapodással viszonyozták az európaiak üdvözlését.

Mint híre jár, a Tien-Cinen kívül fekvő területeket 1902. áprilisban visszaadják a kínaiaknak, a város maga az ideiglenes kormány birtokában marad.

Chile és Argentína visszája. Új fordulat állott be a Chile és Argentína közti hosszan húzódó viszályban. A határkérdés rendezését tudvalevően angol választott bíróságra bízták a felek s a választott bíróság lakjai közölték a külügyminiszterrel, hogy a bíróságok döntése hamarabb bekövetkezhetnék, ha vizsgálóbizottság menne a helyszínre, hogy a vitás területet

megszemlélhetné. Az angol kormány hozzájárult ehhez a javaslatához és Sir Thomas Holdich, a választott bíróság tagja a földadata teljesítésére szükséges hivatalnoki kar kíséretével Dél-Amerikába utazik.

Pénzügyi válság Szerbiában. Belgrádi táviratok jelentik, hogy Szerbia ismét súlyos pénzügyi válságba jutott, amennyiben az állam-pénztárak teljesen üresek s ennél fogva az állam-hivatalnokok és a vidéki katonatisztek nagyon rendetlenül kapják fizetésüket. Csak a belgrádi helyőrséggel tesznek kivételt. Sándor király ugyanis jól tudja, hogy személyének biztonsága a belgrádi helyőrségtől függ. Eppen ezért nemcsak arról gondoskodik, hogy ennek tagjai az ő hű embereiből legyenek összeválogatva, hanem fizetésüket is a legpontosabban folyósítja. A mostani pénzügyi helyzet oly tarthatatlan, hogy Popovics pénzügyminiszternek mindenáron külföldi kölcsön megszerzésére kell törekednie. E végből elsősorban Berlinben fog tárgyalásokat folytatni. A pénzügyi bajokat nem tekintve, rendkívüli eseményektől egyelőre nem kell tartani s az államcsinyre és a népfelkelésre vonatkozó hírek nem felelnek meg a valóságnak. Ennek főoka az, hogy nincs Szerbiában oly erős férfiú, aki egy forradalmi mozgalom élére tudna állani.

A délafrikai béke. A délafrikai háború ellenzői tegnap Bristolban gyűlést hívtak össze, amelyet csak rendőri oltalom alatt lehetett megtartani. A gyűlést a délafrikai békebizottság rendezte, elnöke George Lloyd radikális képviselő volt, színhelye a városbába. Az elnök számos üdvözlő táviratot olvasott föl, amelyek közül azonban némelyik azt a kívánságot fejezte ki, hogy bírósák bevernék George Lloyd lejt a bristolii férfiak. A béke barátai számítottak is s erre elbarrikádózták a városházát, amelyet több száz rendőrvédett az ezreke rugó tömeg haragja ellen. Benn az ülésteremben négyezer ember volt. Egyhangulag elhatározták egy határozati javaslatot, amely szerint a dél-afrikai háborút, mint a fehér faj ellen folytatott irtó küzdelmet, kárhözhatják, s az angol kormánytól olyan békefeltételeket követelnek, amelyeket a boerok elfogadhatnak. George Lloyd fölhörögve konstátálta, hogy ma már Angliában csak zárt ajtók mögött nyilváníthatja ki szabadon a véleményét az ember. Chamberlain háborús spekulációja csöbbe jutott; a háború Angliának legalább nyolc millióárjába kerül, s Anglia presztízse és jó neve az egész világ szemében tönkre van téve. A dél-afrikai békét már rég megkötötték volna, ha Chamberlain gonosztevő politikája utját nem állná. A gyűlés után nagy tüntetés volt, s csak éjjel után állott ismét helyre a rend Bristol utcáin.

A Reuter-ügynökség a minap arról adott hírt, hogy Botha tábornok 1901. december 28-án körrendeletet intézett, amelyben a következők foglaltaknak:

„A háborút egyelőre folytatni kell, mert januárban összeül az angol parlament és a kormány a háború folytatásához újabb áldozatokot fog kérni. A nép tiltakozni fog újabb megadódások ellen, s így a hadvezetőség kénytelen lesz visszavonni Dél-afrikából csapatait.”

Briisszelből erre vonatkozólag ma a következőket jelentik: Az angol kormány hihetőleg maga is érzi, hogy a parlament összeülése előtt hangulatot kell csinálni a hadvezetőség újabb követeléseinek és ehhez a hangulatszereléshez Botha nevével használja fel, hogy annak ilyenfajta rendeleteivel ingerelje további haragra a népet. Megbízható értesülésünk alapján kijelenthetjük, hogy Botha soha ilyen, vagy ehhez hasonló indoklással nem buzdított a küzdelemre, mert hisz a boerok függetlenségi vágya, elszántsága és az eddigi nagy sikerek mindezt fölélegessé teszik. Ma, a háború harmadik évében a boerok helyzete a harcra kedvezőbb, mint valaha volt.

London, január 9.

A Reuter-ügynökség jelenti Standertonból: A Botha parancsnoksága alatt álló emberek nagy része natáli lázadókól áll, akik nem akarnak tudni arról, hogy transvaali testvéreik megadják magukat, bár az utóbbiak ezt óhajtják. Ötven ember közül, akik egy napon az angolokhoz akartak átmenni, csak 10 ember került ki a natáli boerok éberségét.

Johannesburg, január 9

Mafekingi jelentések szerint a Marico-kerületben operáló boer vezérek elhagyták ezt a vidéket, hogy más kerületek boer vezéreivel találkozzanak.

Román katonatisztek Athénben. Annak idején sok szó esett egy román-görög egyezségről, amelyet ezek az államok a szláv balkán-államokkal szemben való védekezés céljából kötöttek. A két ország ez imént megújított hasznos baráti szövetsége látható jelt kap nemskára. Mint ugyanis Athénből táviratozzák, február közepén

kétszáz, különféle fegyvernemhez tartozó román katonatiszt lerándul Athénbe, ahol nagy ünnepséget csapnak tiszteletükre.

Bülów beszéde és a hármasszövetség.

Budapest, január 9.

A német birodalmi kancellár tegnapi váratlan beszéde nagyon sokféle kommentárnak adott anyagot. A hármasszövetség ellenségei és barátai egyként tökélt kovácsolnak belőle a saját elveik ize szerint. Eppogy megoszlanak a nézetek arra nézve is, amit Bülów kancellár Chamberlainról mondott. Berlinben Stolberg-Wernigerode grófnak Chamberlainról és a hármasszövetségről mondott beszédét megrendelt dolognak tartják. Nagy meglepetést okozott az, hogy Bülów olyan nyers hangon korholta meg Chamberlaint és azt hiszik, hogy erre élénk visszhang fog felelni Angliából. Ugy ez a visszautasítás, valamint a hármasszövetségről mondott szavak általános helyesléssel találkoztak. Más politikai körökben viszont azt tartják, hogy a hármasszövetség megújítása komoly akadályokba ütközik, sőt talán egészen lehetetlenné válik. Bülów beszéde nyilván Olaszországhoz van címezve, amelynek a szövetségtől való idegenkedése most még erősebb, mint valaha. Berlinben szóvá teszik azt is, hogy az osztrák-magyar monarchia egyes politikai körreiben is fölmerültek kétyelek a hármasszövetség megkötésének lehetőségéről. Egy a német kormányhoz közel álló lap azt tartja, hogy Németország nem az egyedüli hatalom, amelynek a hármasszövetségből haszna van, vagy amelynek a hármasszövetségre abszolút szüksége lenne. A kérdés Németországra nézve csak olyan jelentőségű, mint a többi szövetséges hatalmak bármelyikére.

A Vossische Zeitung azt írja, hogy Németországnak nem várják hasznára e szövetség. Ilyet nem mond — ugymond — egy államférfi, ha a szövetség szerződés meg hosszabbítását iránt nem lenne kétyel. Bülów kijelentése szinte fölmondása a hármasszövetségnek. A hármasszövetség hasznos és jó, de ha fölbotják, az se baj. Németország és a béke azért továbbra is fennmarad.

A Nationalzeitung azt mondja, hogy a hármasszövetségnek most már más értelme van, mint amilyen akkor volt, amikor az érdekelt hatalmak egymással szövetségre léptek.

Ezeknek a pesszimistáknak sehogysem ad igazat a mi külügyi hivatalunk szócsöve, a bécsi Fremdenblatt. Ez a lap a következőket írja a kancellár tegnapi beszédéről:

Gróf Bülów kifejtette, hogy mennyit nyert a béke eszméje azáltal, hogy manapság annyi nagyhatalom hat politikailag. Neveket nem említett, de az általa felállított formákban mindenki könnyen megtalálhatja a neveket is. Könnyű kitalálni, hogy micsoda kombinációkra gondolt, mikor arról beszélt, hogy egyetlen európai hatalom sem kezdhet háborút azon veszély nélkül, hogy akciója közepette könnyen megtámadhatják Európán kívül. Ismeretes dolog, hogy Franciaország olyan gyarmatokra tett szert, amelyeket könnyen kockára tehetne, ha valami európai hatalom hagyná magát elesébbíteni. Azt is jól tudják, hogy Japán olyan tényező lett, amelylyel Oroszországnak számolnia kell. Továbbá, hogy Angliának, amelynek nagyogó elszigeteltségét nemrég Chamberlain is említette, sok megvédeni valója van. Sőt hogy az Egyesült-Államokat is oly ambició haftja át, amelynek utjai egyelőre kiszámíthatatlanok.

Ebben mindannyi számára figyelmeztetés, de egyszersmind bizonyos védelem is foglaltatik. Minden nagyhatalom, ha egy sovinszta párt szorongatja, rámutathat a veszélyekre és ennek következtében minden nagyhatalom meg lehet győződve arról, hogy nem egykönnyen érheti támadás. A béke legerősebb biztosítéka mindenestre a hármasszövetség, vagy mint Bülów mondta, ez a hasznos kapocs olyan államok között, amelyek a történelmi tradíciótól és földrajzi fekvésüktől fogva egymásra vannak utalva. És éppen ebben rejlik tartósságának garanciája.

London, január 9.

Bülów tegnapi beszédéről a Daily Telegraph a következőket írja: A birodalmi kancellár nyilatkozataiban nem volt semmi, ami az angol érzékenységet sérthette volna. Mindenki egyelért itt ékesszóló védelmével annak a büszkeségnek, melylyel Németország hadseregére tekint. Reméljük, hogy az incidens ezzel el van intézve.

A Daily Chronicle ezt írja: Chamberlain jól fogja tenni, ha beszédeiben a külföldet békeben hagyja.

A Standard azt tartja, hogy a németeknek nincs monopóliumuk a hazafiságra.

A Morning Post írja: Az európai biztonság, melyet Németország a mi erőnk és a hármasszövetség által elért, képessé tette, hogy merészen világpolti-

kába bocsátkozzék. A lap azt ajánlja Angliának hogy kövesse a német politikai módszert, vagyis hogy hatalmas angol hajóhadal biztosítsa védelmi erőinek tökéletes állapotát.

A Times cikket közli melyben Chamberlain a német hadsereg ellen irányuló megjegyzések tekintetében védelemez és kimutatni igyekszik, hogy Chamberlain nem szándékozott a németeket sérteni. Gróf Bülownak Chamberlain erre vonatkozó nyilatkozataira való tegnapi utalása csalódást hozott mindazoknak, akik barátságos viszonyt akarnak létrehozni az angol és a német nép között.

A radikális följepenny lapok ujjongnak a rendretartásért, melylyel gróf Bülow kancellár Chamberlain minisztert illette.

HIREK.

Budapest, január 9.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy néhány napra a fővárosból elutazott — Bécsből jelentik, hogy Lajos Gyula főherceg Kán Béla kir. tanácsost, a Magyar Vöröskereszt Egyesület megbízottját ma délelőtt kihalgatásán fogadta.

— **Lipót Szalvator léghajója.** Pécsről jelentik, hogy Lipót Szalvator főherceg ma reggel rendes kíséretével léghajón Bécsben felszállt és délután 3 óra felé Görögnyúny felé szállt; ugyanott, hol az ősi nagy gyakorlatoknál a léghajótelep volt. A főherceg kíséretével kocsin Pécsre jött, hol az esti fél 7 órai vonattal a léghajót Bécsbe szállították, azután a helyőrség tisztikarával együtt maradt és az éjjeli vonattal Budapestre át Bécsbe utazott.

— **Erzsébet főhercegnő esküvéje.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Erzsébet Mária főhercegnő és Windischgrätz Ottó herceg esküvőjét, amelynek napját január 27-ére tették eredetileg, újabb intézkedések következtében már január 23-án megtartják. Az ünnepélyes rendezés január 22-én délelőtt lesz.

— **A király arcképe.** Pancsováról írják: A város képviselőtestülete annak emlékére, hogy ő felsége 50 év előtt, 1852-ben látogatta meg először Pancsova városát, közgyűlési tervre részleg megfesteti ő felsége életnagyságú arcképét. A három méter magas, díszes arckép elkészítésével Kovács István festőművész bízta meg, aki a megbízásnak teljes buzgalommal felelt meg. A művészi kivétel arcképet a város közönsége a művészről már azt is vette s annak ünnepélyes leleplezése a jövő év nyarán, ő felsége első látogatásának 50 éves évfordulóján lesz.

— **Császár és cár.** Pétervárról jelentik, hogy Usedom tengerészkapitány, Vilmos császár odaérkezett szárnysegédét, ma délelőtt Miklós cár Carskoje Szelóban hosszabb kihallgatásán fogadta. Usedom Vilmos császártól levelet és különféle karácsonyi ajándékokat hozott az orosz cárnak.

— **Szell Ignác látogatása.** Dicső-Szent-Mártonból írják: Szell Ignác belügyminiszteri államtitkár, kinek fiát a legutóbbi tisztújításon Kis-Küküllővármegye szolgabírájává választották, Sándor János főispán látogatására január 7-én ideérkezett. A vármegye közigazgatási bizottsága épp e napon tartván rendes havi ülését, a bizottság intéző főrfiai majdnem teljes számban megjelentek és így alkalma nyílt az államtitkárnak velük érintkezni. A vármegye tisztikara megragadta ezt az alkalmat és Csathó alispán vezetésével üdvözölte a főispán illusztris vendégét. Az államtitkár két napig időzött Dicső-Szent-Mártonban, hol kellemes benyomást gyakorolt rá a vármegyei székhely nagyarányú fejlődése, melyért az intéző tényező előtt elismerését is nyilvánította. Szell Ignác államtitkár január 8-án este utazott vissza Budapestre. Az állomáshoz kikísérték a vármegye intéző főrfiai és egész központi tisztikara és a pályaudvaron lelkes óvációkban részesítették.

— **Az új parlament.** Gróf Apponyi Albert a képviselőház elnöke. Daniél Gábor alelnök, Nyegre László képviselőházi jegyző, Csávossy Béla házelnök és a képviselőház irodavezetője, Regels János kíséretében ma délelőtt megtekintették az új parlamenti palotát, ott helyszíni szemlét tartottak és behatóan megbeszéltek a beosztást és a berendezést. Most már bizonyos

hogy az országgyűlés mindkét háza még a nyáron átköltözik az új palotába és az ősszel összehívó parlament már ott tartja üléseit is.

— **Dunant szerencsése.** Henry Dunant avval töltötte az életét, hogy gyönyörűbbnélgyönyörűbb könyveket írt a világbékeről. A szép könyveket maga adta ki s el is vesztette rajtuk a vagyonát, úgy hogy most, öregsege napjaira nincs miből élnie. A gondviselés ekkor közbelép s egy napon Dunant megkapja a Nobel-díjat, mely nemcsak kiüntetés, de szép vagyon is jelent. Dunant meg volna mentve, ha nem volna egy pár száz ezer frank adóssága. Az adósság mindenüvé követi az embert s a hitelezők sohasem idealisták. Mikor meghallották, hogy Henry Dunant megnyerte a díjat, legott sürgönyöztek egy stockholmi ügyvédnek, hogy Dunant tartozásai fejében foglaltassa le a Nobel-díjat. Az alapítványt közelebb svéd akadémia mindent elkövet, hogy az agg tudósunk legalább a díj egy részét megmenthesse, de a dolog aligha fog sikerülni. A Nobel-díj — békédíj. De a hitelezők nem tágtanak s egykedvűen mondják:

— Hja! C'est la guerre!

— **Szell György újra polgármester.** Szell György makói polgármestert tudvalevőleg két év előtt fölülgesztették állásától és a fegyelmi bíróság azután hivatalvesztésre ítélte. Mint levelezőnk táviratozza, Szell Györgyöt visszahelyezték állásába. A belügyminiszter ugyanis megváltoztatta a fegyelmi bíróság ítéletét és a polgármestert csupán dorgálásra ítélte. Ezzel az összes városi fegyelmi ügyek, amelyek három év óta nyolc tisztviselő ellen folytak, elintézését nyertek.

— **Ehnynt műegyetemi tanár.** Kiss István műegyetemi tanár, a budapesti építész kar egyik legjelesebb tagja az éjszaka hosszas szenvedés után meghalt.

Az ehnynt oszlopos tagja és vezető embere volt a Mérnök- és Építész-Egyesületnek. Husz esztendőig küzdött az építési kvantitacionális törvénytervezőnek elkészítésén, amelynek husz éven át buzgó előadója is volt. Elnök részt vett miut választmányi tag a Képzőművészeti Társulat, Iparművészeti Társulat, Anyagvizsgáló Magyar Egyesülete, a Pátria-nyomda Részvénytársulat — amelynek elnöke volt — és a Ferencvárosi Kör ülésén. Az Országos Közegészségügyi Tanács tagjává delegálta. Legutóbb a ferencvárosi polgárok székesfővárosi bizottsági taggá választották. Igazságügyi építkezései célszerű beosztásuk s helyi viszonyokhoz mért architektúrájuk által tűnnek ki. Így a komáromi, kalocsai marosvásárhelyi nagyváradi, dévői, miskolci, brassói, kősei és a nyitrai törvénykezési épület, mely utolsó alkotása. Egyetemi építkezései közül az I. számú szülészeti klinika és a II. számú sebészeti kórház tűnnek ki és teljes bizonyossággal az ehnynt műépítész nagy tehetőségének és tudásának. Nagy figyelmet kellett Kiss István városrendezési s a középkeletű ügyekben hangzatosabb szakvéleményei. Így nagyon népszerű volt az a terv, hogy az új Nemzeti Színházat a Kalvin-téri református templom helyére építsék. Eredményes és fáradhatatlan munkássága közepette súlyos betegség vetett véget Kiss István életének. A nyár vége óta vesebeteg szenvedett, mely folyton rosszabbodott, de csak a legutóbbi időben vált válságossá. Csak nemrég tért vissza brassói utjáról s azóta folyton rosszullétről panaszkodott. Beszélgettek az illóit-úti klinikára, ahol vasárnap Récey tanár megoperálta. Am az orvosi műtét s a gondos ápolás már nem tudták megmenteni életét; az éjszaka alig 43 éves korában, rövid haláltusa után meghalt. Holttestét a klinikáról a Lónyay-utca 17-ik számú gyászházba szállították, a honnan holnap délután három órakor kiserítik örök nyugalomra. Özvegye és három árva fia siratják az ehnynt tudóst.

— **Az eltűnt Nikita.** Nikita montenegrói fejedelem, aki Pétervárról néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt, ime megkerült. Holtét felfedezte a montenegrói hivatalos lap, a *Hlasz Crnogorca*. A lap szerint Nikita csakugyan Párisba utazott Oroszországból, hogy bizonyos pénzügyi műveleteket lebonyolítson. Onnan a Riviéra-ra utazott s most *Mirio* herceggel együtt Nizzába mulat, ahol *Romanov György* nagyhercegné és *Leuchtenberg* hercegné vendége. Az orthodox karácsonyi ünnepek után Nikita Bécsbe látogatta meg, szintén pénzügyi szempontból.

— **Koburg Lujza állapota.** *Berlinből* jelentik, hogy a *Koburg Lujza* hercegnőről egy bécsi lap nyomán elterjedt hír, mintha a hercegnő paralízisben szenvedne, valótlan. Brüsszelből érkező hivatalos jelentés szerint a hercegnő állapota javulófélben van.

— **A soproni bankbukás áldozatai.** *Sopronból* táviratozzák: A városi közigazgatási bizottság mai ülésében adták elő a belügyminiszternek azt a leiratát, amely *Gebhardt* polgármestert és *Kretschy* tanácsost a köztisztviselői tekintély és a tisztesség követelményei szempontjából fölülgesztési állásukról. A bizottság a leiratot tudomásul vette.

— **Jótekonny adomány.** *Rosenberg Annuska* (Hatvan) 1 korona 10 fillért küldött a tejesbolt javára. A szives adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Pithagorász plágiuma.** Egy német doktor, *Bürk A.*, azt próbálja bizonyítani, hogy *Pithagorász*, a nagy bölcsész és matematikus voltaképpen *plagiátor* vala, mert a derékszögű háromszög átlójaja és befogói közti arányt, — a híres *pithagorászi tétel* — nem ő találta ki, hanem egyszerűen átvette indus forrásokból. Ugy látszik, hogy ma már ilyen plágiumkereséssel iparkodik mindenki világszerte emlegetni tudóssá válni. *Shakespeare*, *Lessing*, *Rembrandt* és sok más nagy emberről igyekeztek már kisújni a plágiumot, most ime a jó öreg Pitagorászra került a sor. *Bürk* a maga szenczióját a *Deutsche Morgenländische Gesellschaft* e havi füzetében nyomatta le. Okoskodása így folyik: A bráminokat az készítette a geometriai kutatásra, hogy az áldozóoltárokat a pontos rituális előírás szerint kellett készíteni. Így tehát a derékszögű oltárok megszerkesztésénél és mérésénél a derékszögű háromszögek, a négyzetek összehadása, a négyzet- és köbgyökök geometriai megállapítása, a négyzetek kivonása, a derékszögű háromszögnek négyzeté való átalakítása, tehát az átlógó négyzetéről szóló tétel nagy szerepet játszott. A tétel szerinte föllátható egy legkisebb a *Krisztus előtt 5-ik vagy 6-ik századból származó szövegen* és így *Bürk* szerint az ugynevezett pithagorászi tételét az indusok már *Kr. e. az 5-ik században ismerték*. Ez a fölfedezés egyszersmind megafolja azt a nézetet, hogy az indus geometria az alexandriai *Hero* geometriáján alapul.

Bürk bizonyítékának részletezéséről nem szólhatunk, mert csak ez a kivonat van előtűnk. A szaktudósok majd megállapítják, hogy egyszerű szenczióhajászásról, vagy komoly tudományos feltedzésről van-e szó.

— **Az egyetemi ifjuság tüntetése.** A német muza ellen tüntető egyetemi ifjuság új terepura tette át hadmiveleit. Tegnap délután *Feld Jenő*, *Körössy József* és *Gyönyössy István* egyetemi halgatók megjelentek a *Damjanich-utca* 2-ik számú házban *Seeburg* kisasszony színésziskolájában. A kisasszony német színpadra készíti elő növendékeit s vasárnaponként előadásokat tart velük a lakásán lévő kis színpadon. A három fiatal ember előbb a szobaleány által betüzente *Seeburg* kisasszonynak, hogy német iskolája ügyében akarnak vele beszélni. Mikor azután a kisasszony kiütente, hogy nem fogadja őket, erőszakkal behatoltak a lakásba. *Seeburg* kisasszony jédtében eláult, mire a három fiatalember nagysietve eltávozott. A kisasszony ma bűnvádi fejletést tett a három látogató ellen magánlak megsértése miatt. — Tegnap este a *Violant* Jungvirth-féle kávéházban is járt vagy harminc egyetemi halgató. A fiatalok azt követelték a kávéstól, hogy magyar előadást tartson s erre nézve reverzálist adjon s amikor a kávé nem akarta teljesíteni kívánságukat, összekocancásra került a dolog, amelynek a rendőrség velett véget. Az ifjuság távozóban is meginyogotte a kávést, hogy újra tüntet elene, ha a német előadásokat be nem szünteti.

— **A strásó egész évben pihenet.** Van egy falu Magyarországon, de éppen csak egy, amelyben a mult esztendőben egyetlen egy sirt se ástak. Nem volt halott. Olyan község van még több is, amelyben szintén nem halt meg a mult esztendőben felnőtt ember, de a gyerekek aztán annál bővebben pusztult el. A mi népesedési statisztikánkban tudniillik a gyermekhalandóság a nagy summa. *Bodva-Lenken* azonban gyermek se halt meg a mult esztendőben. Senki, egyáltalában senki és a járási orvosnak is alig akad dolga a faluban. A *Bodva-Lenke*ek valami elixirt találtak ki maguknak, a minek a receptjét jó volna elkérni. Hasznát vehetnek mi egyéb falubeliek is, de különösen mi budapestiek. *Bodva-Lenke* *Abau-Tornamegyében* van. Kis falu. A tavalyi helységnévtárban nem is egészen háromszáz lakossal szerepel. Most még azt volna jó tudni, hogy a véletlen dolga-e az, hogy ezt a falut teljes háromszázharvanöt napig elkorlíte a halál, vagy pedig valami olyan különösen józan, okos néppel van dolgunk a *Bodva-Lenke*ekben, akik az átlagos falusi tempótól eltökintve, akkor küldenek orvosért, ha bajuk van, a mikor még ki lehet kergetni belőlük a nyavalyát. S józanabbak, mértékletesebbek-e, mint általában a nép. — Mert hát másfelé bőségesen kaszált a halál a mult esztendőben is. Az 1901 teljességgel nem kivétel ebben a tekintetben sem a többi esztendő közül.

— **Riadalom az utón.** Bécsben a *Kärntnerstrasse* legélénkebb pontján ma este, mikor temérek sokan sétáltak, nagy pánik keletkezett a közönség közt. A *Zirner*-féle nagy ékszerüzlet alatt lévő pinceablakokból ugyanis hatalmas lángok csaptak ki. A sétálók hanyatt-homlok menekültek a veszedelmes helyről. A tüzet hamarosan eloltották.

— **Tüntető körmenet.** Ezuttal nem a munkanélküliek körmenetéről van szó, ami legott világhosszá válik, ha már itt előadjuk, hogy a résztvevőket szépen meghallgatták, szét nem kardították, lovakkal közefűjük nem ugrattak. Ennek a jámbor tüntetésnek gyermekek voltak a rendezői, fiatal iskolás gyermekek, akik azonban már tudják, hogy mit kell tenni a modern államban, ha észre akarja magát vésztetni az ember. Clevelandban történt, hogy három ezer iskolásgyermek tüntető körmenetet és tiltakozó gyűlést rendezett a városi tanács ellen, mely nem akart számukra kereselyapályát létesíteni. A sok gyermek méltóságos csendben vonult a város háza elé, ahol szónokuk előlépett s így szólt:

— Követeljük, hogy a tanács létesítsen kereselyapályát s gondoskodjék a jégfelület ápolásáról. A pálya mellett építsenek melegítő csarnokot. Vannak országok, ahol ezt a kérelmet minősíthetnek arroganciának nevezték volna, ám a clevelandi polgármester komolyan fogta föl az esetet s így szólt:

— Követelések jogos és észszerű, ifjú barátaim s barátjaim. A tanács komolyan meg fogja hányni-vetni a dolgát. Nagyon helyes, hogy kéri az, ami dukál nektek. Cselekedjétek így a jövőben is s mire felserdültök, vessetek véget a monopolizmusnak és a nép szándékos elnyomásának.

— **Poleon, a császár fia.** Anyja mosónő volt, apja császár, a minap meghalt mint koldus rikkancs egy párisi kórházban tuberkulózisban s eltemették a szegények temetőjében. Ez dőnőben az élettörténete a *Poleon*nak, ahogy a kamelot-kollegák csuikolodva szőltgatták és pedig azért, mert III. Napoleont nevezhette apjának. Halálós ágyán mondta is az orvosának, aki szeretettel gondját viselte:

— Hát nem kegyetlen iróniája-e a sorsnak, hogy ma talán Franciaország császára vagyok, ha apám feleségül vesz anyámat. De semmiesetre sem pusztulnék ezen a szegényes kórházi ágyon, hanem talán a Tuilériák aranyemlékét ágyán halnék meg!...

Az anyja, Marguerite Bellanger, amikor a császár megismerkedett vele, mosással kereste a kenyerét, így írják a francia lapok is. De nagyon szép mosónő, úgy annyira, hogy III. Napoleon barátja lett csakhamar, s a hatvanas években a párisi nagyvilági társaságban mint ragyogó csillag tűndökölt. A fia, aki most olyan keserves körülmények között halt meg, nagyon hasonlított az apjához, s maga is beszélt a származásáról. Élettörténetének részletei kitűnnek abból a közlésből, amely a párisi *Le Français*-ban jelent meg a halálós alkalmából. Ennek a lapnak a munkatársa a következőkben mondja el azt, amit a szegény *Poleon*ról tud.

A nyáron egy este találkoztam vele, amit a Haussmann-boulevard és a Chaussee d'Antin sarkán újságot árult. Mikor megpillantottam, meglepetve állottam meg. Micsoda hasonlóság! Ugyanaz a szűrkék szem, ugyanaz a domboru homlok és hajlott orr! Tiszán rá lehetett ismerni arra a profira, amely a pénzekben látható, telt szakállú és hosszú tömött bajusza ellenére is. Már el is felejtettem ezt a találkozást, amikor egy este egyik kollégámmal leültem a Café de la Rotonde terraszán, amikor a kávé is szól hozzám:

— **Látja ott a sarkon azt a camelot-t?**
— Igen, nos?
— Ez III. Napoleon és Marguerite Bellanger fia.
— Honnan tudja?
— Egy másik camelot mondta egyik pinócsremnek.
— No, ez nem valami erős bizonyíték.
— Lehet, de majd ide hívom és akkor megkérdezheti tőle magától.

Pár pillanat múlva ott állott előttünk Bellanger, kalapját a kezében tartva.

— **Üljön le mellénk s rendeljen valamit, — biztattam.**

— Nem, uraim, nagyon sajnálom, de sokkal rosszabbul vagyok illüzködvé, semhogy elfogadhatnám szives meghívásukat, magam előtt is szegénylenem, — mondotta lágy, nagyon dallamos hangon.

— **Hogy van az, hogy ön újságokat kénytelen árulni az utcán? Pedig ön úgy látszik nevelésben részesült és nekem azt is mondták, hogy ön állítólag — császári eredetű.**

Szomorú mosoly jelent meg az arcán egy pillanatra, mikor így szólt:

— Nagyon egyszerű a dolog. Anyám halála után négyezer frank maradt rám. Családomnak egy barátja jó tanácsosul akart támogatni, s juhkereskedésbe vitt bele. Azt ajánlotta, hogy vásároljak juhokat Tuniszban és adjam el itthon. Ez a derék barátom azonban csalódott és ennek a históriának a vége csakhamar bekövetkezett. A tőke elhogyott rövid idő alatt, tönkrementem és akarva nem akarva ebbe a helyzetbe jutottam, amely, biztosítom önöket, nem a legirigylésemelőbb.

— Tehát semmije sem maradt.

— Ha egy kis pénzem volna talán megmenthetnék még körülbelül százezer frankot, de a püruskódás drága és azzal a nyomorúságos harmino sorsával, amit esténként kapok, nem kezdhetek csak bele a püruskódásba. Különb is az erősség meg van támadva — s a mellére mutatott — nem sokáig bírom már hál' istennek. De bizonyára untatom önöket, uraim s ha megengedik, távozzom.

Azt mondtam Bellangernek, jöjjön fel másnap a szerkesztőségbe, talán javíthatunk a sorsán. Pontosan megjelent.

A cikkirő aztán elmondja még, hogy lapja elárulásánál alkalmazta, jó rubát adottat rá, levelet szakált, úgy hogy akkor hasonlított csak igazán III. Napoleonhoz. Nagyon népszerű lett a camelotok között, mindenki ismerte. Sarah Bernhardt színházában kellett árulnia lapját s a L'Aiglon telvonásokéiben neki is nagy sikerei voltak, de az a néhány frank, amit naponként keresett, nem mentette meg a súlyos bajától. És meghalt ő, aki a trón közelében született, abban a kórházban, amelyet apja, a császár alapított.

— **Wa-ka versek.** Japán császár, olyan császár — nem üldögel vesztek — vagy hadat gyűjt, vagy kormányoz — vagy verseket ereszt meg. Március hó elsejéig — mult esztendő óta — lantján 36,000-szer csendült meg a nótá. Harminchatszáz waka verset még senki sem írt le, olyan munka ez, minőt még — egy atléta sem bír le. Igaz, hogy ő nem is császár, még csak nem is dalnok. S a waka nevű vers különben — áll harmincegy tagból — harmincegyszer harminchatszáz — ölelkező sorból. A páros rim tilos benne — s odaváló költők szerint soha hibát nem ejt benne — a japáni császár, — mert igen jó költő.

Jokohámi tudósított — ki ezeket írja — tiszta szívvel ajánlja őt — valamelyik díjra.

— **Egy kis kísérletezés.** A népek szánt rémes füzetekben találhat meg a mása annak a kísérletnek, amelyet nemrégiben egy londoni orvos cselekedett meg. Azt állította tudniillik, hogy bármily erős, egészséges embert a sir szélére lehet juttatni tisztán csak a képzelete hatalmával. Ha beleszuggérálja például azt, hogy nincs körülte levegő, képes megülni, pedig el van látva levegővel. A beszélgetésnek fogadás lett a vége s arra következett el a kísérlet. Daru segítségével két méter magas üvegharangot bocsátottak rá egy munkásra. Azt mondták neki, hogy ki akarják próbálni azt, hogy a harang alatt levő levegővel mennyi ideig bírja ki az életet s biztosították arról, hogy amint észreveszki rajta, hogy földülök, azonnal fölhúzzák a burát a feje fölől. A munkás jó pénzért vállalkozott a kísérletre, aminek aztán csakugyan úgy kellett volna megtörténni, hogy semmi baja se eshessék. Az üvegharang tetején egy szelepet kellett volna kinyitni, ami bőven el-lássa levegővel a burában levő embert s ilyen-ormán, ha beadótt volna az az eset, hogy a munkás földülni kezd, azt tisztán csak a képzelődésnek lehetett volna betudni. A szelep azonban megtagadta a szolgálatot s a harang alatt, minden képzelődés nélkül, a legkomolyabban fűlladozni kezdett az ember. Arra mozgásba hozták a darut, de talán azért, mert az izgalomban remegve nyultak hozzá, az se engedelmesekeket. Már csak pillanatoktól függött az, hogy a fogadásnak egy emberélet essék áldozatul, tehát vasdorongokkal estek neki a bura falának és nagy nehezen léket ütöttek rajta. A kísérleti tárgyat alig bírta életre kelteni s egyelőre remélhetőleg elment a kedvük a derék uraknak attól, hogy ilyen lelketlenül kísérletezzenek.

— **A hazárdjáték ellen.** Nagyváradról táviratokról táviratozzák: Nagyvárad törvényhatóságának mai közgyűlésén Szokolay Tamás interpellációt intézett a főkapitányhoz, hogy a hazárdjáték ellen intézkedjék, mert már áldozatot is követelt és sok embert tönkre tett. Nagyvárad valóságos Anacóvá fejlődik. Mindenfelől jönnek ide kártyázni és fiatal embereket is belevonnak a játékba, miáltal sok család lesz szerencsétlenné. Mihely Adolf hozzátesszi egy a kártyával együtt az uszorsádkodás is terjed. Gerő főkapitány kijelenti, hogy a hazárdjáték korlátozására minden intézkedést megtesz. Az uszorát csak följelentésre üldözheti, de a szülő, akiknek kiskoru fiuk uszóra a kéveredett, elhallgatják a dolgot. A választ tudomásul vették.

— **Vesztett kutya a fővárosban.** Ma délután a Margithid környékén egy vesztett kutya több embert megmárt, míg végre egy rendőr revolverrel lelőtte a beteg állatot. A megmárt emberek közül a következők jelentkeztek a mentőknél első segélynyújtásra: *Holib* Gyuláné 32 éves, suszter neje, akit a Visegrádi-utóban. *Bat* István 80 éves kocsis, akit a Margithid mellett, *Wilhelm* Vendel 27 éves kocsis, akit a Nádor-utóban és *Magyar* János 18 éves nyomdász, akit a Lipót-köruton márt meg a vesztett eb. A megmárt embereket a mentők utasították, hogy kezelés végett jelentkezzenek a Högyes-féle intézetben.

— **Kiszabadult-e Miss Stone? Stone** kisasszony sorsáról számos távirat emlékezett meg újv napján s valemennyi egyértelműen konstátálta, hogy a szerencsésen kiszabadult elrabló fogsgágából. Az újv hirt washingtoni táviratok iparkodtak megcáfolni, úgy hogy napokig kétség volt aziránt, hogy a sokat szenvedett kék fogoly szabad-e hát igazán. A washingtoni cáfolatok dacára most az a hír érkezik Miss Stoneról és Cilkánéről, hogy újv napján csakugyan visszanyerték szabadságukat. Az amerikai konzulátus csak azért tagadja ezt, mert a rablók kikötötték a dolog titoktartását. Stone kisasszonyt sokan látták, sőt sokan le is fényképezték. Cilká asszony férje néhány nappal ezelőtt Szófiából. Szalonikiba utazott feleségének üdvözlésére. Stone kisasszonynak értékre adták, hogy haladéktalanul Amerikába kell utaznia.

— **A Thomka-féle betöréshez.** A fővárosi rendőrség a Thomka-féle betörés ügyében a következő körözölevelet adta ki:

Megkeresés.

Mult hó 21. és e hó 8-ika közötti időben dr. *Thomka* Samu főorvos (Andrássy ut 51. sz.) kárára a Wertheim-pénzszekrénynek felül történt feltörése után, ismeretlen tettes által a következő magyar 4%-os koronajáradékpapírok és pedig 11 darab egyenkint 10,000 koronáról szóló, 6775, 6776, 7670, 12081, 12347, 14127, 17795, 20411, 28120, 28121, 26692 számuak, 24 darab egyenkint 100 koronáról szóló, 220, 567-61 569-ig 58941-61 60-ig és 663200 számuak, 52 darab egyenkint 500 koronáról szóló, 82649-61 60-ig és 98661-61 98700-ig terjedő számuak, továbbá egy kettős gyűrű alakú aranyemléti briliánsokkal és közepén smaragd kövel ékítve, 1400 korona értékben, egy sima tömör aranykarpece, felül briliáns kövekkel ékítve, 400 korona értékben, — egy arany angol foglalatú briliántal díszített térfűgyűrű, azután egy briliántkőből álló nyakendőtű. 240 korona értékben lopattak el. Megkerestetik t. oim, hogy ismeretlen tettesek es ellopott értékpapírok és tárgyak után a puhatólást megejteni s különösen az ottani pénzváltó és zálogházakban puhatólalmi sziveskedjék, hogy a fent lelt papírok, értéktárgyak nem lettek-e már ott értéksítve. Eredmény esetén sürgős értesítést kérünk.

Budapest, 1902. január 7.

Dr. Farkas,

min. osztálytanácsos.

— **832.** Néhány nappal ezelőtt razzia tarrtott a rendőrség és pedig az egész főváros területén. Annak az eredménye nagy summa olyan bekisérlet figura volt, aki nem tudta bebizonyítani, hogy becsületlen kenyere van. Egy nagy csomó persze azt se, hogy egyáltalában van-e valamicsda kenyere. Azon az éjszakán majdnem hétszáz ember került a rendőrség kezébe. Az elmúlt éjjel ismételte a rendőrség a nyomorúság és a züllöttség ellen a hajlövadásokat s reggelre nyolcszázharminckett embert fogdosott össze. Reggelre, mert a razzia belenyult a nappalba és a koránkelőknek részük lehetett abban az épületes látványosságban, hogy hogyan lökdösik, taszigálják végig az utcákon a rendőrök azt az emberanyagot, a melyből egy jó résznek semmi egyéb bűne nincs, mint hogy nincs kenyérekese. Ez pedig nem megy csodaszamba a mai világban. — A razziaik helyébe ki kellene találni valami okosabb és emberségesebb módot a közbiztonság és a vagyonbiztonság előleges védelmére. Az még sem lehet elég ok a durva éjjeli zaklatásra, hogy sokan közülünk, szegény emberek között — nem alszanak vetett ágyban, hanem valami vacokban húzzák meg magukat s ahhoz, hogy a rendőrség kiválógasson ötven-hatvan gyanus alakot, embertelenség fölvern a nyomorúságos fekvésben is valamicskét üdítő álomból nyolcszáz embert.

— **Négy gyilkosság egy hónap alatt.** A mult hónapban történt, hogy egy *Henri Vidal* nevezetű ember Nizza és Monte-Carlo között meggyilkolt a vonaton egy *Hirschbrunner Gertrud* nevű svájci leányt. Egy másik leányt is meg akart gyilkolni és pedig Nizzában a *Saint-Liagre*-utcában. A gonoszlelvő tegnapi bevallotta, hogy egy hónap leforgása alatt nemcsak ez a két gyilkosság terhelte a lelkiismeretét, Toulon mellett, Tamarishban december 12-én este megölt egy *Brusselin* nevű leányt s ugyancsak decemberben járt *Marseille*-ben is és meg akart gyilkolni egy *Guinard* Lujza nevű leányt. Ez a kísérlete azonban nem sikerült. A leány élve szabadult ki a kezei közül.

— **Szőkevény szorelmespár.** Egy fiatal szerelmespárt körül most világszerte a laibachi városi tanács. A budapesti rendőrséghez ma érkezett meg a körözölevél, amely szerint a nő egy 22 éves fiatal asszony: *Haydeggerné* született *Pauholcer* Lina, a férj pedig *Onmayer* Antal, főhadnagy a 48-ik gyalogezredben. Az asszony középmagas, szőkéskeor piros, feketevel csikozott ruhát viselt, hosszú, szürke boával.

— **Kisiklott tehervonat.** Bécsből jelentik, hogy a keleti expresszvonat ma ötvengyedőrai késéssel érkezett oda. A késést az okozta, hogy Pozsony és Marchegg között kisiklott egy tehervonat.

FŐVÁROS.

— Öngyilkos fiatal emberek. Két előkelő magyar családra hozott gyászt és szomorúságot két fiatal ember öngyilkossága. Az egyik öngyilkosság Debreczenben történt, ahol Görömböi Károly harmadéves joghallgató a Telegdi-fürdőben revolverrel löbe lötte magát. Nyomban meghalt. Hátrahagyott levelében az öngyilkosság okáról nem ad felvilágosítást. Azt hiszik, hogy reménytelen szerelem kergette a halálba. — A másik öngyilkos ifjú ifj. Lászlófalvi Velits György, aki csak nemrég lett számtartó báró Prónay Dezső tótprónai birtokán. Alig huszonnyolc éves, szép erőteljes fiatal ember volt, fia idősb Velits György tótprónai vagyonos földbirtokosnak. Átlótt fejlel találták meg. Végzetes tettének okát még családjára sem sejtik.

— Gázrobbanás. A Lipót-körút 7/b számú ház lakóit ma délelőtt hatalmas dörmögés riasztotta fel. Összeszaladt az egész ház s csakhamar konstalták, hogy egy félreeső helyen gázrobbanás történt. Still József 27 éves viceházmester ugyanis nagy gázzagot értett. Hogy megnézzé, mitől ered ez, gyújtót gyújtott, amitől a nyitva lelejtett csapon át kiömlött gáz felrobbant. A házmester a robbanástól suyoos égési sebeket szenvedett. Eletveszélyes sérüléseivel a mentők a Rókusba vitték.

— Razzia. Ma hajnalban nagy razzia volt a főváros egész területén. A rendőrség összesen 802 embert tartóztatott le. Az elfogatások kerületenként a következőleg oszlanak meg: I. kerület: 23. II. kerület: 47. III. kerület: 45. IV. kerület: 64. V. kerület: 6. VI. kerület: 54. VII. kerület: 175. VIII. kerület: 51. IX. kerület: 253. X. kerület: 58. Újpest: 14. a dunai kapitányság területén: 5. a keleti pályaudvaron: 29. a nyugati pályaudvaron: 8. A letartóztatottakat részint elitélték, részint kitoloncolták, részint pedig állandó lakás és foglalkozás keresésére utasították.

— Rendőri hírek. A Práter-utca 64-ik szám alatt lévő Csepreghy-féle asztalos-gyár egyik műhelyében az ott felhalmozott forgács meggyulladt. A tüzet észrevették s még idejekorán eloltták. — *Deutsch Jenő* 16 éves inas ma a Vigadó előtt a Dunába ugrott. Még élve kimentették s a Rókusba vitték. — A Baross-utca 36. szám alatt *Sitz János* fa- és szénkereskedő pincéjében ma reggel tűz volt, amelyet a VIII. kerületi tűzrészeg oltott el. — A Magyar Általános Hitelbank Nádor-utca 12. szám alatti helyiségében egy hivatali szoba gyulladt ki. Mielőtt azonban nagyobb veszedelem támadhatott volna, az V. kerületi tűzrészeg elfojtatta a tüzet. — A Hunyady-tér 11. számú házból tetőtűz jelleget a tűzoltóknak, akik nagy felszereléssel vonultak ki. Mikor kitértek, látták, hogy csak egy kémény ég.

— A Telefon Hírmondóban ma este a M. Kir. Operaházban az Országos M. Kir. Zeneakadémia zeneszerzési tanszákát végzett növendékeinek műveiből rendezendő hangverseny lesz hallható. A hangverseny műsora a következő: I. Dr. Várkonyi Béla: Nyitány. II. Dr. Haasz Rikhard: Zongoraverseny, előadja Durgo Iona. III. Ábrányi Emil: Szimfonia. II. és III. tétel (andantino, melancolico és scherzo). IV. Dr. Várkonyi Béla: Zongoraverseny, előadja Laub István. V. Siklós Albert: Szimfonia. 1. Moderato assai. 2. Scherzo. 3. Andante con moto. 4. Finale. — A hangverseny közvetítése után a rendes esti előadás következik, majd annak bevégeztével 11 óráig még cigányzenét közvetít előfizetőinek szórakoztatására a Telefon Hírmondó az Elite- és az Emek-kávéházból.

(x) **Lemes-fényképek** készítt művészies kivitelben és kedvezményes árban *Rivoli* fényképezési műterem Kerepesi-ut 30. Előjegyzések elfogadhatnak bármely esti órára. Elegans jelmezek díjtalanul, nagy választékban.

Anyagi viszonyok.

Halmos polgármester tanácsi rendeletben tudatta az eladósodott városi tisztviselőkkel, hogy ha ez év végeig nem rendezik anyagi viszonyukat, fegyelmi uton mozdítják el őket a hivatalukból.

— 1902. december 31. —

Halmos (izgatottan): Tehát ma jár le a terminus. Nos, mi újság?

Referens: Semmi különös. Az éjjel ismét tizenhét városi tisztviselő lett öngyilkos.

Halmos: Tizenhét? Szerencsétlen szám.

Referens: Tizenhárom megőrült.

Halmos: Tizenhárom? Szerencsétlen szám!

Referens: És kilenc megszökött.

Halmos: Kilenc? (nagyot lélegzik.) Na ez legalább szerencsés szám.

Referens: Az udvar tele van tisztviselő-özvegyekkel és árvákkal.

Halmos: Gondoskodni kell róluk. Borzasztó! Adasson nekik ingyen tejet.

Referens: És ingyen kenyert.

Halmos: Igen, hogy legyen mit aprítani a tejbe. Ó az a rendelet! Borzasztó... nem veszi észre, már kezdek öszülni. De hiába, meg kell lenni, a szolgálati érdek...

Referens: Ugy van, a szolgálati érdek.

Halmos: Az a fő. És mégis néha azt hiszem, hogy kissé túllötünk a célon.

Referens: Ellenkezőleg.

Halmos: Gondolja?

Referens: Bakot lőtünk.

Halmos: Igaz. A legjobb tisztviselőktől fosztottuk meg a várost.

Referens: Csak néhány knikker maradt.

Halmos (kétseggesselt hangon): Hát egyik sem tudta rendezni az anyagi viszonyait?

Referens: Kecskemétyen kívül senki.

Halmos: Arról ne is beszéljünk. Mindennap három levelet kapok tőle. Azt hiszi, hogy én ráérek korrespondálni. De mondja, mi lesz a vége ennek?

Referens: Majd referálok annak idején.

Halmos: Referál? Ön egyebet sem tesz, mint sétál, pipái és referál. De mit csináljak én tisztviselőként?

Referens: Hja, husz évvel előbb kellett volna kiadni ezt a rendeletet.

Halmos: Látja, ebben igaza van! Igen, husz év előtt... de elődeim semmit sem tettek. Mindent én rám hagytak, mindent. Nem veszi észre, hogy kezdek öszülni? Mi lesz a vége? Mi lesz a szegény Dezsóvel? Milyen mintahivatalnok! Csupa ész, energia, munkakedv! (Könnyeit törölve.) És én kénytelen leszek elcsapni.

Referens: Biz' az nagyon desperátus. Folyton iszik, szidja a vagyonos osztályt.

(Kívül zaj.)

Halmos: Nini, mintha az ő hangját hallanám! Csakugyan, énekel.

(Kívülről egy rekedt hang: *Megverek valakit, vagy engem valakit!*)

Halmos: Hallja, fenyegetődzik!

Referens: Csak vaglyagosan.

Halmos: No akkor ereszzék be.

Dezső (s. fogalmazó, tántorogva belép): Éljen a vagyonos osztály! Helyén vagyunk, mint Gyöngyös! Kutyabajom sincsen! Hogy vág a bajusz, polgármester uram?

Halmos: Köszönöm, rosszul.

Dezső: Pénz beszél, kutya ugat. Akar-e násznyagom lenni?

Halmos: Bravó, ön nősil?

Dezső: Igen, lenősilök. A Birbits disznókereskedő lányát anyakönyvelem el. Olyan hatvanezer forint titi a markomat!

Halmos: Gratulálok, barátom, gratulálok! Már igazán attól féltém, hogy elveszitem egyik legjobb tisztviselőmet...

Dezső (gunyoson veregeti Halmost): Talán beteg, polgármester ur?

Halmos: Köszönöm, egy kicsit... de már jobban vagyok.

Dezső: Hát ön azt hiszi, hogy én azért rendeztem anyagi viszonyaimat, hogy itt körmöljek? Fűtölök.

(Faltólve el.)

Lucián.

Poleon.

Egyik párisi kórházban minap egy szegény újságíró halt meg, kit rikkancsársai röviden *Poleon*nak neveztek s ki *III. Napoleon*-nak, a franciák utolsó császárnak volt a fia.

Poleonnak neveztek utcahosszat, Újságokat árulगतott szegény, S meghalt kopottnak, meghalt elhagyatva Egy bús kórháznak szürke fekhelyén.

A nagy császárnak vére folyt erőben Az atya is is császár: Napoleon! S a díszből, rangból néki mi maradt meg? Az utcanépség gúnyja: Poleon!

S halálos ágyán szomorún sóhajta: — Ha az apám elvette vón anyám, Ott halnék most meg a Tulleriákban És égszín mennezet borulina rám.

És Európa minden népe lesné, Mikor dobban végsőt hülő szivem. Mért nem halok meg a Tulleriákban? S mért nem sirat meg mostan senkisémm?

O Poleon, nagy emlék pusztá árnya! Mindegy, hogy ránk a halál hol talál, Akár kórházban, vagy császári ágyban... Minden rangot elsimít a halál!

Fut az idő és elragad magával, Légy Poleon bár, vagy Napoleon, Hoinapra csak újdonság lesz belőled, Ordít a rikkancs a boulevardokon:

Újság, újság, nagy újság, óriási! Arocképe itt van, itt a címlapon! Atyja császár volt, rikkancs lett fiából! Tessék egy példány, meghalt Poleon!

(*) **A főváros közgyűlése.** Ma délután letárgyalta a közgyűlés a tegnapi elmaradt ügyeket. Ezek során még 230.000 korona hitelet engedélyezett a központi városház átalakító munkálataira, miközben Halmos János polgármester megígérte, hogy a tanács foglalkozni fog azzal az indítvánnyal, hogy ott tűz-vesztési kirendeletet helyezzenek el. Sok támogatója volt a népligeti vendéglőnek, aki a 4600 korona évi bérnek 2600 koronára való leszállítását kérte, de a többség a tanács elutasító javaslatát fogadta el. A kereskedelmi akadémiának megengedték, hogy a fővárostól ajándékba kapott telken kibővíthesse bázát, a Budapesti Közüli Vaspályatársaságnak pedig a második sinpár lefektetését az Attila-köruton. Érdekes, hogy egyedül *Kasics Péter* argumentált a kérelem teljesítése ellen.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a kelenföldi katonai ruhafár telepéhez vezető iparvágányhoz a szükséges közterület használatra átengedtessek.

A pestvárosi elemi iskolai tanítók segélyezésére *Rékk Szilárd* olyan alapítványt tett, amelyből 8—10 tanító kaphat 1200 koronát. Az alapító-okirat határozottan a pestvárosi (községi) elemi iskolai tanítókat érti, a közoktatásügyi kormány azonban általánosítja az alapítvány kamatának a kiadását.

Ez ellen ma *Ballaqi Aladár* határozottan tiltakozott, kijelentve, hogy alapítványt se magyarán, se félremagyarán nem szabad. Ezt az alapítványt tehát csakis a pestvárosi (községi) elemi iskolai tanítók élvezhetik, nem pedig például felekezeti tanítók, vagy rendőrök, bírák, egyetemi tanárok, csöszök... (Nagy derűsége.) De kívánja azt is, hogy az alapítvány kamatait már az idén fordítsák a kijelölt célra. A tanács vonatkozó javaslatát különben elfogadja. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Az egyesületek segélyezésére a tanács azt javasolta, hogy a *Fehérkereszt-Egyesület*nek szavazzon meg a közgyűlés 2400 koronát. Szavazásra került a sor s a javaslat mellett 18, ellene 17 szavazat volt. Mint-hogy *Tabódy József*, az egyesület elnöke is szavazott, ezt a főpolgármester érvénytelennek (?) jelentette ki, de mivel a szavazatok egyenlően oszlottak meg, elnöki jogával élve, a segély megadását melettt döntött.

A *viszvezeteki ellenőri* állások szervezéséhez a közgyűlés hozzájárult. A két fő-ellenőr és a nyolc ellenőr fizetése összesen 17.200 korona.

Elhatározta a közgyűlés, hogy fölíratot intéz a miniszterelnökökhöz, a belügyi és pénzügyminiszterekhez, az iránt, hogy az állami és törvényhatósági alkalmazottak szolgálati viszonyában a teljes és föltétlen nyugdíjviszonyosságot léptessék életbe.

Szénely Ede adó-pénztáros, akinek a fizetését a *Kecskeméthy-féle* lopás miatt a polgármester kétharmad részben letiltotta, arra kérte a közgyűlést, adja ki a fizetése kétharmadát. A közgyűlés többsége a fizetés felének kiadását mellett határozott.

Kisebb jelentőségű ügyek, föllebbezések és nyugdíjazások elintézése után a közgyűlés 1/2 óra-
kor véget ért.

(*) **A Sáros-fürdő építése.** A tanács a mai üléséből azt a javaslatot terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé, hogy a kormánytól kérjék, hosszabbítsa meg öt évvel a Sáros-fürdő telkének az adómentességét, amely 1903-ban már lejárna, mert különben, az idő rövidsége miatt, nem lehetne a nagyszabású épületet elkészíteni.

(*) **A himlő-nyirok termelő intéset.** A tanács ma délelőtt foglalkozott a himlő-nyirok termelő intézet ügyével s nagy nyilatkozott, hogy az intézetet meg kell szüntetni, de az ügyet előbb ki kell adni a pénzügyi és gazdasági bizottságnak.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A magyar ciklus harmadik ujdonsága.** A *Vígshírház* magyar ciklusának harmadik ujdonsága, mint már megirtuk, *Bródy Sándornak* *A dada* című színműve lesz. A darabból ma kezdtek meg a színpadi próbákat, s 16 női szerepét *Csillag Teréz* fogja játszani.

** **A cigánybáró háromszázadsszor.** *Strauss János Cigánybáró* című operettje legközelebb háromszázadik előadását éri meg a *bécsi An der Wien* színházban, ahol a darabot tudvalevőleg először adták. A napokban volt az operett 296-ik előadása.

** **A népszínház bemutatója.** A *Népszínház* holnapi ujdonságának az *Adám és Éva* című operettnak ma tartották meg a főpróbáját a sajtó meghívott képviselői előtt. A két főszerepet, az első emberpárt, *Kéry Klára* és *Szirmai Imre* játssza, kik minden felvonásban más-más alakban kerülnek össze, mignem az asszony szereleme legyőzi a sántát. Lucioifér *Németh* alakítja, Adramalek és Asmódi szerepe *Kovács és Harmath* Iona kezében van. A második felvonásban egy római patriocius-leány szerepét *Bojár Teruszka* játssza. A főpróbán bemutatott sokmúdi jelmezek (démonok, furiák, római és modern nők és férfiak) teljesen újak s új a Paradicsom diszlete is, valamint a többi felvonás diszletének javarésze.

** **Betiltott színdarabok.** A *bécsi* cenzura betiltotta *Ernst Ottónak* *A legnagyobb bán* című darabját,

b) mely okokra vezethető vissza az ezen demokrátiás eszmék tekintetében időszerűleg mutatkozó hanyatlás?

c) mely politikai és társadalmi reformokra, törvényhozási s közigazgatási intézkedésekre és társadalmi mozgalmakra lenne szükség a demokrátiás eszmék terjedése s hatásuk erősítése céljából?

d) végül az országossá teendő demokráta mozgalom erkölcsi súlypontja hová és mely tényezőkkel lenne irányítandó?

e) A pályaművek 1902. évi szeptember hó 15-éig a Belvárosi Szabadalvú Demokrata Kör igazgatóságához, IV. Váci-utca, Nemzeti Szálló címezve küldendők.

A jury tagjai a következők: Dr. Wekerle Sándor, dr. Szivák Imre, Agoston József, Szacelláry Mihály és dr. Bunzel Alfréd, jegyző: Fejérváry Frigyes és dr. Németh Antal.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Tanítók Kaszinója) mai pedagógiai vitéstényen Láng Mihály, a lévai tanítóképzőintézet érdemes igazgatója a gyermekek kezűességére vezető oktatásról tartott előadást. Nagy tudással megírt s tapasztalatokban gazdag felolvasásból egy messzire kibátó s becses pedagógiai elv domborodik ki, a gyermekek kezűességének fejlesztése. Határozott érvekkel és saját meggyőződésein alapuló tapasztalatokkal bizonyítja, hogy az iskola eddig nem nyújtott szabad kezét a gyermekek kezűességének fejlesztésére. Odahatni kíván, hogy a gyermekek a gyakorlati kézimunka ismerete nélkül ne menjenek ki az élethez, különösen a mai világba, mikor a kezűesség az életentartás legfontosabb tényezője. Kezűességét tanítványok felállítását sürgeti, melyek arra lennének hivatva, hogy a gyermek szellemi életének eszelekvő tényezőit egy bizonyos irányban koncentrálni tudják. — A nagy érdeklődéssel hallgatott felolvasást társasvárosra követte.

(Az országos magyar vadászszövetség) irodája ideiglenesen Budapesten Rottenbiller-utca 30. szám alatt van. Kik a szövetség ügye iránt érdeklődnek, szíveskedjenek megkereséseiket egyenesen oda címezni.

FARSANG.

(Jóteköny mulatság. Az Erzsébetvárosi Demokrata-Kör e hó 23-án délután 4 órakor a Royal-szálló nagytermében az Inyen tej javára táncoló egybekötött nagyszabású gyermekhangversenyt rendez, melyen a legkedveltebb gyermekmesemondók fognak közreműködni. Az ügybuzgó rendezősek mindent elkövet, hogy minél több jusszon a jóteköny célra és hogy a gyermekeknek egy feledhetetlen napot szerezzen. Tekintve a nagy érdeklődést, a mulatság sikere máris biztosítva van. A meghívókat már közelebb szétküldik.

(A protestáns-bál. A protestáns-bál, mely január 18-án lesz a Vigadó összes termeiben, az ez ideig farsang egyetlen nagy elit-bálja lesz. A bára színi meghívókat már szétküldték s mindazok, kik arra igényt tartanak, de ez ideig még nem kapták, forduljanak dr. Szedenics Zoltánhoz. (VIII. ker. Kerepesi-ut 53. szám.)

VIDÉK.

(Postmegye közigazgatási bizottsága) ma délelőtt ülést tartott Beniczky Ferenc főispán előnökelete alatt. Bárczy László pénzügyigazgató bejelentette, hogy december hónapban 654.627 korona jölyt be egyenes adóban, míg tavaly decemberben az eredmény 648.746 korona volt, az idén decemberben tehát 40.880 koronával kedvezőbb az eredmény. — Tóth József pestmegyei kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy az elmúlt hónapban 21 községi és felekezeti iskola kapott államsegélyt a tanítók fizetésének kiegészítésére és korpótléokra.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Nem mind arany, ami fénylik. Nemrég egy arany karperecben néhány gramm rezet találtak; Szőke Elek váci-utcai kereskedő e miatt panaszt tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen. Kihallgatást Paar János ékszerész, akinek az üzletéből ezelőtt hét évvel a karperec kikerült, és Krieger Dávid ékszergyáros, akinek a gyárából Paar a karperecet tíz évvel ezelőtt vásárolta, valamint Nigrinyi Béla ékszerész, aki a karperecben javítás közben a rezet megtalálta. A kihallgatottak egyike sem tartotta lehetségesnek, hogy a rez az ő műhelyében került volna a karperecbe. A rendőrség az ügyet átletta az ügyészséghez, amely a bünvádi eljárást elévülés címén megszüntette.

§§ Új főtárgyalási rend a kir. táblán. A budapesti kir. ítélőtábla büntelő szakosztályai eddig minden kedden, csütörtökön és szombaton tartottak nyilvános főtárgyalásokat. Oberschall Adolf táblai elnök rendelete folytán, további rendelkezésig, ezután kedden, szerdán és pénteken lesznek főtárgyalások a kir. táblán.

Legujabb.

A galgóczi választás.

Galgóc, január 9.
Éjeli 1/12 órakor.

Este fél 11 órakor Rudnyánszkyknak 889, Meszlenyknak 887 szavazata volt. Az elnök a zárótér felé egyre kitért. Nagy izgalom mellett folytatódott ezután a szavazás. Tizenegykor Rudnyánszkyknak 910, Meszlenyknak 920 szavazata volt. Mindkét párt nagy erőfeszítéseket tesz. Az eredmény bizonytalan.

Nyiltér.

TROPON a gyomorhajosok legjobbjaitáplálója.

A gyöngöségi érzést, mely a rossz emésztésűeknek, a táplálék tökéletlen feldolgozása következtében áll elő, a Tropon hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngös gyomor is elbírt, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemészteni egyáltalán nem képes, hogy szervezetüknek mindennap annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Jegyzőkönyv.

felvettett 1902. január hó 6-ik napján Budapesten Vermes Gábor és Strausz Andor urak lovagias ügyében. Fentemlítették közül Vermes Gábor ur becsületében sérve érezvén magát, ellenfelétől általunk a lovagiaság szabályai szerint elégtételt kért. Miután pedig a másik fél megbízottjait megnevezni vonakodott, mi ez ügyet befejezettnek tekintjük, a magunk részéről eleget téve a lovagiaság szabályainak. Kmft. Ernst Mihály s. k. Democs János s. k. mint Vermes Gábor ur megbízottjai.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

London, január 9. A Reuter-ügynökség jelentí Buenos-Ayresből: Hír szerint Paraguayban kitört a forradalom és a felkelők elfogták Aceval elnököt.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, január 9. A költségvetési bizottság ma folytatta a földmívelésügyi miniszterium költségvetésének tárgyalását. Robic közönetet mond a földmívelésügyi miniszternek a szövetkezeti ügy pártolásáért és a tejgazdaság és szőlőmívelés támogatását kívánja, különösen Stájerországban, és reméli, hogy a kormány javaslatot fog a ház elé terjeszteni a reális borkereskedés védelme ügyében és hogy a borvámzáradék eltörlése mellett fog állást foglalni.

A porosz költségvetés.

Berlin, január 9. A képviselőház egyhangulag újból megválasztotta az eddigi elnökséget. Báró Rheinharden pénzügyminiszter ezután előterjesztette a költségvetést és kifejté: 1900-ban még 71-5 millió felesleg volt. A gazdasági élet hanyatlása miatt évben súlyos hatással volt a jölyő év előirányzatára. Ami az 1902. évi előirányzatot illeti, néhéz javendölést tenni a jölyőre nézve. Mind a mellett úgy látszik, hogy a pesszimizmusra nincs ok. Az ordináriumban 70 millió hiány mutatkozott. Ha ezt minden további intézkedés nélkül fedezhetjük, ezt első sorban Miquel elévülhetetlen érdemeinek köszönhetjük, akinek bölcs előrelátása oly tartalékokat gyűjtött, hogy minden követelményekkel szemben nyugodtan állhatunk.

Menelik és III. Viktor Emánuel.

Róma, január 9. Menelik négyes Viktor Emánuel királynak az ethiopiai rendjel csillagját adományozta. Zanardelli miniszterelnök, Prinetti külügyminiszter, továbbá Visconti-Venosta és Fusinato államtitkárok az ethiopiai Oroszlán-rend nagykeresztjét kapták. Viktor Emánuel király viszonzásul Meneliknek a Szt-Móric-rend nagykeresztjét adományozta, azonkívül még több részt tüntetett ki rendjelekkel.

A német birodalomgyűlésből.

Berlin, január 9. A birodalomgyűlés ma folytatta a költségvetés tárgyalását. Bachem (centrum) kifejté, hogy a példátlanul rossz költségvetés legnagyobb részét a gazdasági helyzet rosszabbodására vezethető vissza. A centrum elenzi a direkt birodalmi jövedelmi adót. Chamberlain beszédén a német nép joggal háborodott fel. Végül kijelenti, hogy a Patrimonium Petri elvétele a német katolikusok lelkében ugyanazokat az érzelmeket tartja ébren állandóan, amelyet Róma elfoglalása keltett bennük.

Kratke államtitkár kifejté a postaköltségvetés kedvezőtlen kezelésének okait és kiemeli Podbielski érdemeit a telefonhálózatnak a vidéken való kiterjesztése körül.

Richter (szabadalvú néppárt) teljesen egyetért Bülownak Chamberlainre vonatkozó nyilatkozatával. Itt is valóra vált Caprivi szava, hogy nemzeti kérdésekben a németek mind egyetértenek. Stollberg megjegyzése a hármasszövetségről a birodalmi kancellárnak tegnap kedvező alkalmat adott, hogy erről egy gondosan előkészített nyilatkozatot tegyen. A parlament szöszék nagyon alkalmas oly dolgok elmondására, amelyeket diplomáciai jegyzőekben nem lehet elmondani. A birodalmi kancellár fejtegetéseinek első részéhez teljesen hozzájárul. Nem egészen világos előttem, ugymond, az utolsó rész, hogy a hármasszövetségnek már nincs meg az a jelentősége, mint azelőtt volt, hogy hiszen az igen szép dolog, de ha már nincs, akkor úgy is megy a dolog. Ez a kijelentés talán nem annyira nekünk volt címzve, mint inkább másnak. Minél több tengerentuli érdekünk van, annál könnyebben vezetnek ezek tengerentuli bonyodalmakra. Bismarok is tudta kezelni a tengerentuli kérdéseket, de jelentőségükre nézve a helyes mértéket alkalmazta. Ezzel azután egybe kell vetnünk egy beszédnek azt a kijelentését, hogy most az egész földgömbön nem történetik fontos döntés a német császár közreműködése nélkül.

Többek felszólalása után az ülés véget ért.

A San-Girolamo-intézet.

Zágráb, január 9. Az ellenzéki lapok a következő hírt közlik: Mint a Trieste című lap jelenti, a dalmaták római bizottsága elhatározta, hogy azt a kérést intézi ő felségéhez, hogy vállalja el a római San-Girolamo-intézet protektorátusát.

Lengyelek és poroszok.

Berlin, január 9. A pénzügyminiszterium költészetében a tartományi elnökök rendelkezési alapja címén a németeknek Posen, keleti és nyugoti Poroszországban és az oppelni kerületben, valamint Schleswig-Holstein északi kerületében való támogatásának céljára 1 millió márka, vagyis 400.000 márkával több, mint a múlt évben, van előirányozva. Ehhez megjegyzik, hogy a tartományi főnököknek a rendelkezésre álló eszközök jelentékeny növelésére van szükségük, hogy a kiélesedett lengyel agitációval szemben a németeket megfelelő módon megvédjék.

Krakó, január 9. Több nagy lengyel iparvállalat tulajdonosa hazafias okokból elhatározta, hogy többé nem Porosz-Sziléziában, hanem Orosz-Lengyelországban fedezi szénszükségletét.

A oukorkonferencia.

London, január 9. A Times jelenti Brüsszelből: A nemzetközi oukorkonferencia e hónap 20-án ismét egybegyűl.

Közgazdasági táviratok.

Zürich, január 9. Bernből jelentik, hogy a szövetségtagok körében azt tartják, hogy a vámtábla tárgyalását január végére befejezik. Egyelőre tanácskozások folynak a hivatalos tényezők és az érdekelt körök közt. A kereskedők részéről heves mozgalom indult meg a parasztszövetségnek ama követelése ellen, hogy emeljék föl az Ausztriából és Magyarországból jövő vágómarhák behozatali vámját. E körül a szövetségtagokban is erős vita készült, ellenben valószínűleg egyhangulag fel fogják emelni az olasz bork behozatali vámját.

New-York, január 9. (Terményföldszé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 8 1/4 (8 1/4). Jan-10 7.57 (7.84). Áprilisra 8.18 (8.02). New-Orleansban helyben 7 1/2 (7 1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Refined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — Zsír: Western steam 10.10 (10.15). Rohe és Brothers 10.25 (10.25). — Tengeri irányzata gyenge. Január 70 1/2 (70 1/2). Májusra 70 1/2 (71 1/2). — Júlusra 70 1/2 (70 1/2). — Buza irányzata gyenge. Píros ószi helyben 90 1/2 (91 1/2). Január — (—). — Márciusra 89 1/2 (89 1/2). Májusra 88 1/2 (88 1/2). Júlusra 88 1/2 (88 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Rio 7. sz. 6 1/2 (6 1/2). Jan-10 6.25 (6.25). Áprilisra 6.45 (6.50). — Liszt: Spring Wheat clears 2.95 (2.95). — Cukor: 3 1/2 (3 1/2). — Őn: 22.50 (22.75). — Réz: 12 1/2 (12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, jan. 9. (Terményföldszé.) (Zárlat.): Buza irányzata gyenge. Január 79 1/2 (80.—). Májusra 83 1/2 (84 1/2). — Tengeri irányzata gyenge Jan-10 63 1/2 (63 1/2). — Zsír: Január 977 (9.80). — Májusra 9.92 (9.92). — Szalonna short clear 8.95 (8.95). — Sertészsír: január 16.87 (16.82). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Esteledik . . .

Esteledik . . . Szűrkül már a fájk,
Imbolgova, szürkén leng az árnyék . . .
Szívemben is beállt már az este,
Sötét bától, búbanattól
Sötétre van festve . . .

Részaka lett . . . Tengerocsillag fénylik,
Ünnepi esőnd leng a tájon végig . . .
Szívemre is ráborult az éjjel,
Csillagai tűnek, fogynak,
Hullnak szerte-széjjel . . .

Hajnalodik . . . Kezdődik az élet,
Ember, madár, virág, mind föléd . . .
Fölkél a nap . . . Zokogva lel engem:
Mikor jó a te hajnalod,
Én elgyötört lelkeim?! . . .

Sírtes Artur.

† **A török szultán és a mai tudomány.** A Ramazán-ünnep alkalmával a szultán Stambulban hódol a ceremóniának és megcsókolja a prófétá palástját. A ceremóniához tartozik titokban tartani az utat, melyen át a szultán Stambulba eljut, bár annyiszor választották már a tengeren való átkelését a szárazföldi ut helyett, hogy egészen közütdomusává lett és így megszűnt titok lenni. Eppen ezért legutóbb a szárazföldi útra bátározta el magát a török uralkodó s ennek következtében a keleti vasut pályatestét keresztelő kis hidon kell majd a nagy ünnep alkalmával a szultánnak áthaladnia. A hidon azonban többrendű villamos vezetéknek futnak végig, melyeket a részosodronyok egymással érintkezzenek, a szokásnak megfelelően gultáperkával vontak be és egy közös tömlőben, illetőleg kábelben helyezték el. A modern technika ez az ismeretes és a villamos jelzésekhez is tömlőszerű készüléke szert és a hatalmas padiság gyanút felébresztette. Hátha abban a vastag tömlőben holmi pokolgépek vannak elrejtve, gondolta magában a szultán s rögtön kiadta a parancsot, hogy a hidról, melyen ő áthalad, szedjék le a kábelt, úgy hogy egy fia se maradjon ott a veszedelmes drótkonglomerátumnak. Természetesen, hogy ez a császári rendet roppant zavarba hozta a vasut vezetőségének és a közbiztonságnak embereit. Hiszen ha a nagy vasuti forgalomnak ezen a géopontján, ahol cirka negyven villamos vezeték fut össze és ágazik szét különböző irányba, ha innen lesznek az összes sodronyokat, akkor éppen a szultán átvonulása alkalmával, majdnem bizonyosan be fog következni valamelyes katasztrófa. Hosszas rábeszélés és magyarázat után a szultán mégis megengedte, hogy a vezeték ott maradjanak, annyit azonban kikötött, hogy ne vastag tömlőben legyenek

a vezetősodronyok elhelyezve, hanem szabadon. Egy látszik, hogy a szultán több bizalommal van az érveteltek iránt, ha szabad szemmel meggyőződhetik azoknak mi voltáról és a veszedelmet csak a burkolatban látja, amelyben esedeg mást is helyezhetének el a gyaurok meg az igazhítek is, nem csupán villamos-ságot vezető drótokat.

† **A percek hatalma.** Hogy az idő nagyhatalom, ez bele van véve és forrva és szöve a közgondolkodásba s az idő fogalmával ennél fogva nemcsak a bölcsészek, hanem a költők is sokat évődtek, vesződték és mókáztak. Ellenben a percek mindenki oly semmisségnek, olyannyira haszontalan kicsiségnek véli, hogy a percek fölül táplált eme kicsinyítő vélemény arra indította a németek egyik matematikával foglalkozó különét, hogy a percek jelentőségét számtalan alapon bizonyítsa. Tetszik-e tudni, hogy mennyi idő egy milliárd percek? Ezt a kérdést veti föl és oldja meg az időparányok német lovagja. Egy milliárd percek ugyanannyi esztendő, mint a mennyi a mi időszámításunk szerint Krisztus születése óta leolyt. Egy milliárd percek annyi, mint 1902 év! És nem volna német a német, ha egyben ki nem számította volna azt is, hogy szabatosan véve a dolgokat csak 998,840.000 percek lelt a világegyetem nagy homok-óráján a Kr. u. első évtől egészen mostanáig. Az egy milliárdnak jubileum percek majd csak 1902. augusztus hó 3-án délelőtt 10 óra és 40 percekor következik be. Együttal azonban nem volna kétségbeeső alaposággal valódható a német, ha ki nem javítja ezt a számvetést — a szűkösevek utólagos figyelembevétele által. A szűköseket is számításba véve, az a bizonyos pillanat, mely az egy milliárd percek betelöltte, már elmult, még pedig úgy mult el, a nélkül hogy mi észrevettük volna: 1901. évi április hó 22 én. Ettől a jubileumtól tehát elestünk . . .

† **A szépség évi költségvetése.** Soknak látszik, pedig nem az. Négyezer korona évi kiadás azért, hogy az araból fide, friss, fiatalos maradjon, egyáltalában nem is tekinthető pazarlásnak. Aki pedig mégis puritán szigorral eltölti azokat a delnőket, akik arabórik kultiválására évente cirka négyezer koronát áldoznak, azok — egy angol újság híradása szerint — páciát törnek az előkelő angol hölgyek nagy többségére. Igaz ugyan, hogy négyezer koronáért akárhány esetben egy egész éven teljes erővel dolgozik egy munkabíró férfi és az is igaz, hogy az arabór üdesége messze esik a köznapú élet nélkülözhetetlen szükségleteitől. Másrészt azonban nincs mit osudálni, hogy a gazdag angol főváros előkelő hölgyközönsége átlag négyezer koronát költ az arabór ápolására, ha ugyanis figyelembe vesszük azt, hogy gazdag úri népe majdnem a legdrágább kínos az arc szépségének a fenntartása és a vénülés jeleinnek prolongációja.

A szerényebb fajta költségvetések egyikét produkálja az angol újság a következő kiadási tételek felsorolása által: Havonként két üveg szepítővíz, hogy az arabór báronyos látszatát megőrizze. Egy üveg tiz korona, összesen 240 korona. Hetenként egy üveg hajszítóvíz, hogy a hajhullás megakadályoztassék; egy üveg ára 5 korona, összesen 260 korona. A nyári nap káros behatásának ellensúlyozására négy üveg 15 koronás arctisztító víz, annyi mint 60 korona. Tizenkét palack fürdővíz-preparátum vagyis olyan kompozíció, melyet a fürdővízbe kell beleönteni, hogy az egész testfelületen a bőr egészséges maradjon és a kiszáradástól megóvassék. Huszonegy darab illatos szappan, külön arabór-szappan és így tovább. Ezek minimális költségek. Teljes felsorolása mindennek, amit a ladyk szépségük épségben tartására felhasználnak, nagyon messzire vezetne s szóba kellene hozni a hajpáron kívül, mely teherrel, még azt a szemöldök reparátort is, amely tekerit és még igen sok titkát a buzdárnak.

† **Egy művésznő gyermekkorából.** A párisi Figaróban olvassuk ezt a kis apróságát. Több esztendeje már annak, hogy Jean Richépinhez, a hírneves francia költőhöz élénk arcú kisleány állított be egy delután. Alig lehetett több tízévesnél. Nyomában jött a nevelőnője, aki nagy zavarban, kipirultan mentegetőzött:

— Uram, — mondotta — a kisasszony oka annak, hogy háborgatjak.

De a „kisasszony” félszakított a nevelőnőt és a legbátróbban hangon kijelentette, hogy ballotta és olvasta már a költő néhány versét és mondatja: hogy nagyon tetszett neki.

— Aztán még azért is jöttem. — folytatta — hogy megkérjem, csináljon nekem olyan verset.

Ugy látszik, nagyon mulattatta a dolog Richépin, mert egy kis idő múlva egy kis ódácskát küldött az ő kis, érdekes bábunőjének.

Akkor ezt az életvaló lánykát Pauline Bendának hívták. Ma Madame Simone de Bary néven ismeretes mint híres művésznő. A leirt látogatás után néhány esztendővel a színpályára lépett, a kiváló Mile Wissoeq tanította.

† **Franciaország ásványvízforrása.** Magyarország és Ausztria után az ásványvízforrások bősége dolgában Franciaország következik. A legutóbbi statisztika szerint Franciaországnak 1027 olyan ásványvízforrása van, amelyet gyógyító célokra használnak. Ezek 46.000 liter vizet adnak percenkint, ami egy nap alatt 60—65.000 köbméter tesz. A legtöbb forrás Puy de Dome körülben van, ahol 94 forrás bolyog. A pirenei hegyekben és a Vogesekben is gazdag a föld ásványvízforrásokban.

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(132)

— Mert az Anna kocsija mellett lovagoltam.
— Bah! Azt kellett volna neki mondanom, hogy forduljon Longinushoz, menjen Samoscsba. Az majd kikészítendő borsall és paprikával. Ennek a gazembernek a szerencséje kisebb, mint az orra.
— Nem említettem neki Longinuszt. Miért?
Hogy engem nyugton hagyjon. Hiszen csak azért is kétszeres erővel fogom Annusnak a szépet tenni. Ez kitűnő multság lesz. Mi okosabbat is tehetnék Varsóban?
— Majd lesz rá gondom, lesz rá gondom, Mihály, szólj Sagloba szemhunyorogva. Fialat koromban beharagoltam az egész országot, de olyan életet, mint Varsóban, sohse találtam.
— Azt hiszed, hogy másforma, mint a Dnieper mögött?
— Ej, arról beszélni sem lehet.
— No, én nagyon kíváncsi vagyok, szólj Mihály. Kis idő múlva hozzátette:
— Ennek a gazembernek a bajuszát megfogom kurtítani. Nagyon hosszúra növesztette már.

XI.

Több hét mult el. Egyre több nemes érkezett a királyválasztásra. A városban a népesség megtízszereződött, mert a nemesekkel egyidőben kereskedők és kalmárok is özönlöttek oda a világ minden tájáról, kezdve a tengermosta Angliától a távol Perziáig. A Wola nevű városrészen a tanács részére nagy faépületet emeltek, körülötte már a sátrak ezrei emelkedtek, teljesen betöltve a széles síkságot. Senki se tudta még, hogy a két jelölt, Kázmér érsek és Károly Ferdinánd plorki püspök kö-

zül melyiket választják meg. Mind a két oldalon nagy volt a korteskedés. Ezérféle röpiratot terjesztettek, amelyek felsorolták a jelölteknek minden erőnyeit és hibáit. Mindkettőnek hatalmas és sok párhive volt. Károly herceg pártján állt, amint tudjuk, Jeromos herceg, aki azért volt veszedelmes az ellenfélre, mert valószínűnek tartották, hogy a hozzá nagyon ragaszkodó nemesseget, akitől minden függött, magához fogja hódítani. De Kázmér hercegnek is megvoltak a párhivei és választói. Az ő érdekében az öregebbek korteskedtek, a kancellár teljes befolyását latba vetette, a hercegpriász is hozzá szított és ő háta mögött állott a mágnások nagyobb része, akik közül mindegyik maga is sok hivat vonzott. Közöttük volt Saslawski-Ostrog Domokos herceg, a sandomíri vajda, aki habár Pilawicénel igen szegyenletes szerepet vitt és bíróság elé is került miatta, mégis az egész köztársaságban, sőt talán Európában is a legnagyobb ur volt, aki bármelyik pillanatban egy egész vagyont áldozhatott a jelöltje érdekében. Mégis nagyon kételkedtek a Kázmér herceg párhivei a győzelmeiben, mert, amint mondtuk, végeredményképpen minden a köznemesektől függött, akik már október negyediké óta nagy számban táboroztak Varsóban, de sőt még mindig ezrével vonultak fel a köztársaság minden részéből, oda csalogatta őket a Wisnoviecki herceg fényes neve és a Károly herceg bőkezűsége. Nagyrészt Károly pártján állottak. A herceg ugyanis, aki gazdag és tatarokos ember volt, most készséggel adott nagyobb összegeket is új ezredek alakítására, amelyeket Wisnoviecki parancsnoksága alá rendelt. Kázmér szivesen követte volna a példáját és bizonyára nem a fővénység tartotta ettől vissza, de éppen ellenkezőleg a pazarló természete, amelynek folytán mindig pénzzavarban volt. Ezalatt a két jelölt folytonosan tárgyalt. Naponta jártak a követek Nieport és Jablonna közt ide-oda. Kázmér az elsőszültségre hivatkozott és a testvéri szeretet nevében kérte Károly herceget, hogy engedje át neki a trónt, a püspök azonban

nem hajlott a szavára és azt válaszolta, hogy nem illenek a kinkáló szerencséjét visszautasítania, kiválképpen akkor, ha ezt a szerencséjét az egész köztársaság óhajtja. Ezalatt pedig multak a napok és a hathetes határidő közeledett, de ezzel együtt nőtt az ijedelem is, mert az a hír terjedt el, hogy Chmielnickij Lemberg alól néhány sikertelen támadás után elvonult és most Samoscot, a köztársaság utolsó erősségét ostromolja éjjel-nappal. Arról is beszéltek, hogy azokon a követeken kívül, akiket Chmielnickij levéllel és azzal az üzenettel, hogy mint lengyel nemes, ő is le fog szavazni Kázmér hercegre, Varsóba küldött, a nemesek között egész csapat kozákvezér is jött a városba. Valódi nemesek voltak ők is és semmitben, ha csak nem a kiejtésükben, sem különböztek a többi nemesétől, sőt főleg a ruthén földről jöttekhez hasonlítottak. A legdusabb öltözékben vonultak be Varsóba. Néhányan csupán kíváncsiságból jöttek, hogy a választási ünnepeket és Varsó városát megnézzék, mások pedig azért, hogy kikémleljék, mit beszélnek itt a háborúról, mennyi katonát akar és tud a köztársaság kiállítani és mennyi összeget akar és tud e célra fordítani. Talán volt is valami e hírekből igaz, mert a saporogiai vezérek között sok nemes ember akadt, aki kozák módon él és latinul is értett, s így kezébe lehetett felismerni. Különbben a latin nyelv és nagy pusztaságokban nem igen volt használatos és olyan emberek, mint Kurcevic hercegasszony nem értették olyan jól, mint Bohun és más hetmanok.

Ilyen és hasonló hírek, melyek gazdagon burjánzottak a választás színhelyén, betetőzve azzal a hírrel, hogy Chmielnickij előnyomul és a tatárok és kozákok portyázó csapatai már a közönséges felbukkantak, nagy rémülettel és nyugtalansággal töltötték el a népesség szívét és gyakran nagy zavarokat okoztak. Ha a nemesség között valakit meggyanúsítottak azzal, hogy álrühába bujt saporogiai, ez eleget volt arra, hogy még mielőtt igazolhatta volna magát, hamarosan darabokra

† Az Egyesült-Államok lakossága. Washingtonból jelentik, hogy a népszámlálás most készített adatai szerint az Egyesült-Államok lakossága 84,383,069 lélek. Ebből a Filippi-szigetekre 6,961,839, Porto-Ricora 958,248; Hawaira 154,001; Alaskára 68,952; Guamra 9000 és Samoara 6100 lakos esik.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

D. H. Nemes-Bikk. Mindaddig, amíg a Habsburg-házból származó főherceg vagy főhercegnő él, nem eshetik meg királyválasztás Magyarországon.

Esedező. A budapesti szemklinikán (VIII. Üllői-ut 26.) vizsgálta meg magát: ott a tanárok majd segítenek a bajon.

Szövő. Országos magyar iparegyesület VI. Ó-utca 4. sz. alatt van.

Versekről.

B. Z. — Lira. — V. K. — H—l. Önök jó barátjaik unszolására írnak verseket, ezt mondják leveleikben. A versek rosszak. Ami pedig a jó barátok unszolását illeti, Horatius megszívlelésre érdemes véleményét mondott erről. A bizelgő és a kritikus között a következő párbuzamot vonta Horatius: — „Mint a kikiáltó, aki összecsesdíti a népet az árverésre, úgy a költő is, aki dunsakodik a vagyonban és forintjait gazdagon kamatoztatja, biztatja a bizelgőket, akik nyereségszűzletből odatölnék melléje. Ha pedig kövér lakomat nyujt, hitelvezetett szegényért jót áll, a szennyes pörbe bonyolódott kimentti, akkor nem csoda, hogy nem tudja megkülönböztetni a hamis barátot az igaztól. Téged megajándékoznak, vagy te ajándékozol valakinek valamit, valahogy oda ne vidd a te versedet, mert kiabálni fog: „Pompás! nagy-szerű! remek!” Elsápad, könyvmormot hullat, táncolni fog, lábbal tombol. Valamint, midőn azok sirmak jobban, kik szívből keseregnek, úgy ilyen gunyos bizelgő nagyobb megindulást mutat, mint az igazi dicséret. Azt mondják, hogy a királyok sok kancsó tiszta borral kinezik, akit barátul akarnak látni, valjon méltó-e a barátságra; hogyha költeményt írsz, sohasé ámitanok el a rókabőr alá rejtőző lelkek. Ha Quintiliának valamit felolvasol, azt mondja: „Javítsd ki kérlek itt és ott.” Ha te azt mondd, hogy jobbat nem tudsz, kétszer-háromszor is hiába iparkodva, azt tanácsolja ekkor, hagyd ki egészen és a rosszul megcsinált verseket újra tedd rá az ülővasra. Es ha aztán inkább védelemez, mint kijavítandó a hibát, többé nem szól egy szót se, semmi társadást nem veszteget a dolgra: hogy ne szeresd versenytárs nélkül magadat és minted, ami a tied. A derék és eszes ember hibáztatja a

vagdalkák. Ilyen módon ártatlan emberek is pusztultak el, a mi folytán a választások komolysága és méltósága nagy csorbát szenvedett, annál is inkább, mert az akkori idők szokása szerint nem sokat adtak a rendre, a józanságra és a méltóságra viselkedésre sem. A „propter securitatem loci” kirendelt tanácsos a folytonos zavargásokban, mikor minden legkisebb alkalommal verekedés keletkezett, nem tudta hatalmát érvényesíteni. Es amíg a józertű emberek, akik aggódtak a haza sorsa felett, haragudtak e rendbontások miatt, a könnyűvérték, a játékosok és a verekedők elemőkben érezték magukat a folytonos verekedésben és ivásban és úgy tekintették ezt az időt, mint az aratás idejét és igyekeztek is mindenképpen kihaszni.

Azt éppen nem lehet mondani, hogy Ságloba ezeknek a vezérek volt volna, pedig lovagi hira a telhetetlen torku és páratlan elő nyelve előkelő szerepet biztosított neki. Időnként valóságos buskomorságba esett, bezárkózott a szobájába vagy a sátrába és nem mutatkozott, ha előjött is, igen haragos és veszekedő kedvében volt. Ilyen kedélyállapotban az is megtörtént, hogy Dunerovskit erősen megsértette, csupán azért, mert monoközben a kardjával meglökte. Ilyen időben csak Wolodyjowski tűrte meg maga mellett, akinek aztán elpanaszolta, hogy Skrzetuski és a szegény hercegnő után elpusztított magát.

— Mi elhagytuk őt, Mihály! — szölt ilyenkor. Mint árulókat hagytuk ötet annak a gazembernek a kezei között. Es ti nem menthetitek magokat a közügyekkel. Mondd, Mihály, mi történthet vele?

Hiába magyarzotta Wolodyjowski, hogy ha nem történik a pilowcei szerencsétlenség, felkeresték volna a szerencsétlen lányt, de most, amikor a Chmielnickij táborra áll köztük, ez lehetetlen volt már. A nemes vizsgálatlan maradt, csak dühösebb lett és folyton azon káromkodott, hogy a világ most csupa gyerekeskedésből áll.

(Folytatása következik.)

rossz verseket, megrója a durvákat s a csiszolatlanokat, kitörli a nagyon is merész ékességeket, a kevésbé világos helyeket megvilágítani igyekszik, rámutat a kétértelmű mondatokra, megjelöli a változtatandókat, úgy tesz, mint Aristarhos és nem fogja mondani: Miért érteném meg barátomat ilyen csekélységgel? Ezek a csekélységek komoly bajba viszik azt, akit már egyszer kinevettek és baljósulattal fogadtak. Tanuljanak e bölcs szóból az unszoló! — *Sz. D. (A hó.)* Ezer változatban megírták már ezt. — *Kis Bella.* Kis versének itt szorítunk helyet:

Szeretek!
Szemed közönnnyel néz fölöttem át
S én átvirrasztok minden éjszakát.
De ha a szívem porrá ég is,
Szeretek mégis!

Szeretek!
Emésztő lábán égek, sorvadok,
A vége az lesz, hogy belehalok.
De ha a szívem porrá ég is,
Szeretek mégis!

G. L. Dobronya. Ebben az esetben a fordító leigyezte az eredeti költőt, mert az eredetnek vajmi kevés az értéke. — *Br—s. Kár,* hogy csak ezeröttszáz-tizenhét soros a lírai verse. Es miért osztotta ezt három strófiára, hiszen 1517 nem osztható maradék nélkül hárommal? — *Akárki.* Ügyes, formás dolgok, a téma kevésbé jó. — *B. A.* Megdöbbentő s így bizonyára lesz hatása e strófiának:

Nagyon szeress engem, mert ha megsejteném,
Hogy megcsalsz: én többet rád nem néznék, nem én!
Aztán lokrolokra olyan korhely lennék —
S ez mind a te lelked vádjaképpen esnék!

K. D. Műfordítása tehetségre valló munka, de bizony nem jobb az eddig ismert fordításoknál. Az eredeti ciklus erőltetett néhol bántó is. — *K. G.* Ugy látszik, van formaérzéke, a jó formát lerontja azonban a túlságos mesterkedtség. — *M.* Legközelebb sorra kerül. — *Csángó.* Ez aztán az őszinteség!

Hogy itt hagylak most, kis lúgas,
Mindaketten ifjak vagyunk,
Hogy itt hagylak most, kis lúgas,
Mindaketten zöldek vagyunk...

Nem közölhetők mindazok a versek, amelyekről e sorokban nem tettünk említést.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Dunagőzhajós-Társaság szerződése. Mint a *Fremdenblatt* jelenti, a Dunagőzhajózási Társulat igazgatótanácsa mai ülésén elhatározta, hogy az osztrák kormányának a szubvencióra vonatkozó szerződés megújítása tárgyában a társulathoz intézett leiratára azt válaszolja, hogy az igazgatótanács a maga részéről semmiféle álláspontot sem foglal el a kormány proposíciójával szemben, hanem a döntést a részvényesek egybehívandó rendkívüli közgyűlésének engedi át. Az igazgatótanács ebben az értelemben még ma kiterjesztést intéz a kormányhoz, amelyben bizonyos elvi szempontokat fenntart és különböző módosításokat kér a kormány által előterjesztett tervezetet. A kormány a társaság 25 évre 1902. január 1-től kezdődőleg 1-2 millió korona szubvenciót ajánlott fel az eddigi évi 1 millió koronával, nevezetesen 500.000 korona szubvenciójával és 500.000 korona kamatmentes állami előleggel szemben. A kormány messzemenő befolyást biztosít magának a társulat ügyvitelére, elsősorban a tanácsképzés tekintetében, továbbá az előlegek visszafizetése és a társaság jövedelmében való részesedés tekintetében. A régi előlegek, melyek 8-7 millió koronára rúgnak, a 4%-on túli nyereség felezésével fizetendő vissza és a visszafizetés megtörténte után az állam a részvényeseknél 4%-nyi jövedelmet meghaladó fölölleg felezését kapja 600.000 korona maximális összegig. A 14. évtől kezdve mindkét szerződő félnek jogában álljon a szerződést egy évi határidőre felmondani. Erre vonatkozólag hír szerint még igen lényeges differenciák állanak fenn, amelyek elhárítása azonban végre valószínűleg mégis sikerülni fog.

A cukorkartell megújítása érdekében létesítendő egyezmény megállapítására kiküldött bizottság, mely *Hatvany-Deutsch* Sándor *Proskovets* Manó lovag, *Deutsch* Gyula vezérigazgató és *Kniep* Gyula urakból a *Schoeller-égy cégvezetője*, valamint dr. *Kornfeld* és dr. *Reissig* ügyvédek áll és mely Bécsben már ismételt tanácskozott, tegnap és ma Budapesten folytatta az egyezmény-tervezet szövegét mely már annyira haladt, hogy még e hó folyamában Bécsben a cukorfinomítók és nyerscukorgyárosok képviselőinek összehívandó ülésén bemutatható lesz és jóváhagyás esetében az érdekelt összes cukor-

gyáraknak meg fog küldetni. Amint egy kommuniké jelenti, a nemzetközi cukorpiac utóbb tapasztalt módfeletti kedvezőtlen helyzete, mely mellett nincs kizárva az a veszély sem, hogy külföldi cukor juthat be a monarchia forgalmába, új nehézségeket gördít a kartell létrehozatala elé, melyek elhárítása még beható tanácskozásokat igényel. Ehhez képest a kartell létesítésére vonatkozó kitalások éppen nem mondhatók biztatónak.

A Liptóvárosi Bank mint szövetkezet e hó 5-én tartotta meg harmadik évi rendes közgyűlését *Mezei* Gyula elnöke alatt. A közgyűlésen 85 tag 710 üzletrészesel volt jelen. A felolvasott igazgatósági jelentés igen eredményes üzleti év képét tárta fel. Az évi nyereségből, mely 82.255 korona 04 fillérre rúg, az igazgatóság 6% osztalék jóváírását javasolta a közgyűlésnek. A közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhangulag tudomásul vette és *Dása* Ferenc ügyvéd indítványára az igazgatóságnak önzetlen és odaadó tevékenységéért, valamint a szövetkezeti tagokkal szemben mindenkor tanúsított kulans és előzékeny eljárásáért bizalmát és köszönetét fejezte ki.

A Fényszövetkezeti Tisztviselők Országos Egyesületében szombaton, e hó 11-én esti 7 órakor dr. *Eber* Antal, a Magyar Agrár- és Járulékbank fő-tisztviselője, előadást fog tartani a mérlegezési kérdésekről.

A m. kir. államvasutak végleges bevételéi 1901. eleje óta ugyanazon évi szeptember hó végéig 156.399.461 korona volt, ami az 1900. év hasonló időszakában befolyt 156.913.651 koronával szemben 514.190 korona csökkenést jelent. Ez az összeg a következőképpen oszlik meg: a személy-, katonai- és podgyászforgalomból 36,748.393 kor. folyt be (1900-hoz képest 518.089 korona emelkedés), az árutorgalomból 107,207.859 korona (1900-hoz képest 2,042.372 korona csökkenés), különfélék után 12,443.210 koronát vettek be (1900-hoz képest 1,000.093 korona szaporodás). A múlt év bevételének összes csökkenése az év első háromnegyedében az előző évhez képest tehát csak 1/4%-s az árutorgalomnál sem éri el a 2%-ot, míg a személyforgalomnál 1.5%-nyi emelkedés mutatkozik, ami az általános kedvezőtlen gazdasági viszonyokra való tekintettel még elég kedvező eredménynek mondható.

A hazai fürdőkért. *Hegedűs* Sándor kereskedelmiügyi miniszter a múlt évre huszonegy hazai fürdő-, gyógyhely és források állatnak hirdeményeit dijtalan kiűgyesztését engedélyezte a m. kir. államvasutak állomásain. Ezt a kedvezményt a miniszter az 1902. évre kiterjesztette, úgy hogy az engedély meghosszabbításáért, illetve megújításáért az illető vállalatoknak nem kell folyamodniuk.

A new-yorki tőzsde. *New-Yorkból* jelenti január 6-iki kelettel: Az értéktőzsdén megnyitáskor gyöngye volt az irányzat. A spekuláns csoportok abban a véleményben voltak, hogy az United States Steel Corporation részéről között negyedévi bevételek kisebbek, mint ahogy azok után, amiket az utóbbi időben hallani lehetett, várható volt. Ennek következtében jelentékeny tételeket mondtak fel a társaság részvényeiben, ami az egész piac irányzatára kedvezőtlen befolyással volt. Mikor később csökkent az eladás, általános javulás következett be. A nyugtalan hangulatot, amelyet a Northern-Securities-Company ellen a legelsőbb törvényszéknél folyamatban levő eljárás okozott, a haussiereknek a tranzkontinális vasutak részvényeiben eszközölt demonstratív vásárlásai is enyhítették. Ezenkívül a várt aranykiviteket is a jövő hétre halasztották, amely azt a reményt köllette, hogy addig más oldalról megkönnyebbülést kaphat a piac. A tőzsde ennek következtében szilárdan zárult. Részvényforgalom 860.000 darab.

Déligyümölcs-ankuló. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 15.000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: *Narancs:* 160-as 5.— koronától 6.50 koronáig. 200-as 4.50 koronától 6.50 koronáig. 300-as 5.— koronától 7.— koronáig. 360-as 4.50 koronától 6.— koronáig. *Vérpiros narancs:* 8.50 koronától 11.50 koronáig. *Citrom:* 300-as 4.50 koronától 5.50 koronáig. 360-as 5.— koronától 5.50 koronáig. *Mandarin:* 80-as 2.50 koronától 4.50 koronáig, 100-as 2.— koronától 3.50 koronáig. A legközelebbi aukció esütörtökön, 1902. január 16-án lesz, mely alkalommal 8.000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Szeszárak. A kontingens nyersszes ára *Budapest* penzben 89.— korona, *áruban* 89.50 korona. *Bécsben* a kontingentált készáru 85.60 korona penzben, 86.— korona *áruban*.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásárról vásári pénzár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: *Vágómarhák.* Magyar ökr 1289 darab, magyar tehén 570 darab, szerbiai ökr — darab, szerbiai tehén — db, boszniai ökr — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 20 drb, bika 119 darab, összesen 1696 drb. *Gazdasági marhák:* Igás- és hizalmi való ökr — darab, tejsz. tehén 127 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, tiszó — darab. *Eladási árak* ezen tudósítás zártáig; *vágómarhák:* Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 60.— K-től 65.— K-ig, kivételesen —. — K-től 100 kilóknál — K-ig, silányabb minőség 52.— K-től 58.— K-ig, silányabb minőség 45 K-től 50 K-ig. Magyar jelölőmarha jobb minőségű 50 K-től 58.— K-ig, kivételesen —. — K-ig. Silányabb minőségű 42 K-től 48 K-ig. *Tarka* hizott ökr, legjobb minőségű 62 K-től 66.— K-ig.

kivételesen - K-ig, középminőségű 52 K-tól 60. - K-ig, silányabb minőségű 46 K-tól 50 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű - K-tól - K-ig, kivételesen - K-ig, silányabb minőségű - K-tól - K-ig, Bika jobb minőségű 52 K-tól 60. - K-ig, kivételesen - K-ig, silányabb minőségű 42 - K-tól 48. - K-ig, Bivaly 32 K-tól 39 K-ig, kivételesen - K-ig, Magyar tehén 40 - K-tól 56. - K-ig, kivételesen - K-ig, Tarka tehén 42 - K-tól 64. - K-ig, kivételesen - K-ig, Mind 100 kilónként 60 sulyban. Gazdasági marháért: Igás ökrök elsőrendű - K-tól - K-ig métermázsanként, kivételesen - K-tól - K-ig páronként, közép minőségű - K-tól - K-ig 100 kilónként - K-tól - K-ig páronként, silányabb minőségű - K-tól - K-ig 100 kilónként, - K-tól - K-ig páronként. Hízalmai való ökrök fehér 50 kg.-kint - K-tól - K-ig. Fejőstehén keresztezett színes 140 K-tól 220 K-ig darabonként, bonyhádi faj 220 K-tól 320 K-ig darabonként, kivételesen - K-tól - K-ig, Igás bivaly - K-tól - K-ig páronként.

Vágozmarhából a fülhajtás 400 darabban nagyobb volt a multheténél, ennek tulajdonítható, hogy az árak 1 koronával métermázsanként csökkentek. A fogyasztást emelte az a körülmény, hogy több külföldi - különösen németországi - vevő nagyobb bevásárlásokat tett, mint eddig. A jövőheti vásáron ismét 400 db ökröt fognak konzervgyártási célokra vásárolni, miáltal a szükséglet ismét növekszik. Fejőstehenek iránt az érdeklődés gyöngye, az árak változatlannak.

Borjувásár. 1902. évi január hó 9-én. (A budapesti marhavásártól vásár-pénztár részvényszerűságtől.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 396 drb, leölt borjú 2 db, bécsi borjú - db, - db., növényvédőkmarha 62 darab, bárány élő 54 darab, leölt bárány 179 darab. Árjegyzések. - Belöldi élő borjú I. rendű 80-85 f.-ig, kivételesen 94 f., II. rendű 66-78 f.-ig, 1 kilónként, leölt borjú I. r. - f.-ig, II. r. - f.-ig, - f.-ig, kivétel - f. kilónként levonás nélkül. Rugott borjúkét - f.-ig, Növendék marha 54 f.-től 80 f.-ig, I. r. - f.-ig, középminőségű 47-52 f.-ig, alarendelt 37-45 f.-ig, 1 kilónként. Bárány élő - k., leölt bárány 10.-17 K. kivételesen ár - k.-ig páronként. A kisebb szükséglet folytán a vevők tartózkodtak a bevásárlástól, az irányzat ugyan élénk volt, de az árak 4-5 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

Budapesti sertés-konsumvásár. A jerenvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-lővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi január 9-én. Készlet 747 darab. Erkezett 2071 darab. Összesen 2518 darab. Eladatott 1805 darab. Maradt 1013 darab. Napi árak: 120-180 kilogramm sulyban 86-90 koronájig, 220-290 kilogramm sulyban 86-92 koronájig, 320-380 kgr. sulyban 86-90 K-ig. Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 85-88 koronájig, Malac 40-66 korona. Az irányzat élénk.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a fülhajtás 2861 drb juh volt. 16 kereslet. A vásár élénk. Arak kgkint: kivitelei juh 42-47 fillér, kivételesen - fillér, anyajuh 20-30 korona páronként.

Bécsi szurómarhavásár, január 9. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 4108 drb borjút, 2385 drb élő sertést, 2825 darab levágott sertést, 486 levágott juhot, 777 darab bárányt.

Borjувásár lanya. Elsőrendű és középminőségű árak 8 fillérrel hanyattotak. A rosszabb minőségű árak nem változtak. A többi vásáron az árak 4 fillérrel javultak.

Eladási árak: Levágott borjú 80-88 fill., elsőrendű 90-100 fillér, legelője 102-120 fillér, 60 borjú fillér, elsőrendű - fillér, legelőrendű - fillér, fiatal sertés 68-88 fillér, kivételesen - f., levágott nehéz sertés 94-104 fillér, kivételesen - fillér, husra hizalt sertés - fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés 82-88 fillér, elsőrendű süldő 104-100 f., élő juh - f., levágott juh 40-72 fillér, bosnyák silányabb sertések - fillér, kilogrammonként. Bárány 12-20 korona. páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 9.

Szilárd irányzat, jó vételkedv és mérsékelt kínálat mellett 33.000 métermázsa buza került forgalomba 15 fillérrel magasabb árakon.

Rozsban szilárd volt az irányzat és az árak néhány fillérrel emelkedtek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 900 mm. 80 k. 9 K. 70 f., 300 mm. 80 k. 9 K. 50 f., 400 mm. 79 k. 9 K. 55 f., 200 mm. 79 k. 9 K. 50 f., 1000 mm. 78-5 k. 9 K. 55 f., 300 mm. 78-5 k. 9 K. 92 1/2 f., 100 mm. 78-5 k. 9 K. 42 1/2 f., 1400 mm. 78-5 k. 5 K. 42 1/2 f., 700 mm. 79-5 k. 9 K. 42 1/2 f., 1000 mm. 78 k. 9 K. 45 f., 150 mm. 78 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 45 f., 200 mm. 78 k. 9 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 37 1/2 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 37 1/2 f. feisd, 200 mm. 78 k. 9 K. 35 f., 700 mm. 78 k. 9 K. 05 f., 500 mm. 75-5 k. 9 K. 05 f., 300 mm. 70 k. 9 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 9 K. 40 f., 3100 mm. 77 k. 9 K. 30 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 95 f. Fejérmeyei: 500 mm. 78 k. 9 K. 40 f. Felsőmagyarországi: 800 mm. 80 k. 9 K. 50 f. Pestmegyei: 200 mm. 77-5 k. 9 K. 25 f. 6 buza, 100 mm. 77 k. 9 K. 25 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 35 f. hibés. Oláh: 1000 mm. 72-5 k. 8 K. 42 1/2 f. elvámolva. Raktáraru: 3000 mm. 78-5 k. 9 K. 47 1/2 f., 2650 mm. 77-2 k. 9 K. 45 f., 1450 mm. 74 k. 8 K. 90 f. Mind három hónapra.

Rozs: 250 mm. 7 K. 50 f. 3 hóra, 200 mm. 7 K. 47 1/2 f. 3 hóra, 100 mm. 7 K. 47 1/2 f. 3 hóra, 400 mm. 7 K. 30 f. par., 150 mm. 7 K. 30 f. par., 100 mm. 7 K. 25 f. par., 100 mm. 7 K. 27 1/2 f. Zab: 150 mm. 7 K. 60 f., 100 mm. 7 K. 57 1/2 f., 200 mm. 7 K. 56 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 200 mm. 7 K. 45 f., 200 mm. 7 K. 35 f. Tengeri (uj-áru): 800 mm. 4 K. 87 1/2 f. par. Kőbánya, 500 mm. 5 K. 02 1/2 f. ab Kőbánya. Löhere: 33 mm. 52 K. - f., 300 mm. 48 K. 50 f. Készpénzfizetés mellett.

Tegnap délután eladatott: Tiszavidéki: 800 mm. 78 k. 9 K. 87 1/2 f., 600 mm. 77 k. 9 K. 15 f., 1500 mm. 77 k. 9 K. 15 f. Ósorvási: 200 mm. 79 k. 9 K. 60 f., 800 mm. 79 k. 9 K. 60 f. Raktáraru: 1700 mm. 78 k. 8 K. 30 f., 1000 mm. 78 k. 9 K. 20 f. Mind három hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. - A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: B u z a, Kilós, 50 kilogramm ára, Kilós, 50 kilogramm ára. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyey, Poztvidéki, Bányágt, Bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonafajták, Kilós, 50 kilogramm ára, Kilós, 50 kilogramm ára. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek: Áprilisi buza 1902. 9.26-9.31-9.32-9.30-9.29 Októberi buza 1902. 8.49-8.51-8.54-8.51-8.50 Áprilisi rozs 1902. 7.60-7.66-7.68-7.57 Áprilisi zab 1902. 7.62-7.73-7.51 Májusi tengeri 1902. 5.47-5.45-5.46-5.45 Augusztusi repce 1902. -

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden: Áprilisi buza 1902. 9.26 pénz 9.28 áru Októberi buza 1902. 8.44 " 8.45 " Áprilisi rozs 1902. 7.56 " 7.58 " Áprilisi zab 1902. 7.51 " 7.52 " Májusi tengeri 1902. 5.45 " 5.46 " Augusztusi repce 1902. 12.20 " 12.30 "

Délután fél 5 óraker záru: Buza áprilisa 1902. 9.27-9.29 Buza októberre 1902. 8.47-8.49 Áprilisi rozs 1902. 7.55-7.57 Áprilisi zab 1902. 7.51-7.53 Májusi tengeri 1902. 5.45-5.48 Augusztusi repce 1902. 12.25-12.35

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde irányzata esendes volt, a közfétet betétkamatláb leszállítását figyelmen kívül hagyták. A déli forgalom szűk korlátok között mozgott; a hivatalos tözsde zárata felé, alacsonyabb berlini jegyzésekre, a nemzetközi papírok kissé ellanyhultak.

Előtözsde. Osztrák hitelrészvény 643.50-644.50. Magyar államvasuti részvény 655.25-656. Dél-i vasut-részvény 77.50-78.75 korona.

A déli tözsden a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 95.15-95.25. Regále-kötvény 101.-. Jelzalogbankrészvény 464.-464.50. Osztrák hitelrészvény 644.50-646.-. Kőbányai téglagyár részvény 500.-. Közúti vaspálya részvény 597.-. Déli vasut részvény 73.-78.50. Államvasuti részvény 655.75-656.25 korona.

Utótözsde. A 4 órai záratok maradt: Osztrák hitelrészvény 643.50. Magyar hitelrészvény 660.60.-. Rímamurányi vasműrészvény 479.-. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 653.75. Közúti vasut 597.-. Városi villamos vasut 292.- korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzeri hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Horemag: lucerna magyar 43.-50.- korona, vörös aprószemű 41.-45.- korona, vörös erdélyi - korona, vörös bányási - korona, középsemű 46.-48.- korona, nagyszemű 50.-54.- korona. Disznócsir: budapesti 63.50-54.- korona, vidéki - korona. Táblaszalonna: légszárított vidéki - korona, városi 4

darabos 43.-48.50. korona, 3 darabos 45.50-46.- korona, füstölt - korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőségű 14.50-15.- korona 120 darabos - korona, 100 darabos 15.75-16.- korona, 85 darabos 18.50-19.- korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőségű 14.25-14.50 korona, 100 darabos 15.75-16.- korona, 85 darabos 17.25-17.50 korona. Szilvaiz: sláviai - korona, szerbiai 17.25-17.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, január 9. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A mai határidőforgalom buzára nézve emelkedő irányzattal nyílt meg. Budapest 10-15 fillérnyi emelkedést jelentett s ezzel további vásárlások idézett elő tavaszra, amihez a newyorki árjegyzések is hozzájárultak. Későbbi realizációs eladások következtében az irányzat nyugodtabb lett és a javulásból csak 4 fillér maradt meg, rozg ellenben még 1 fillérrel alacsonyabban állott, mint tegnap este. Kötötték: buza tavaszra 9.49-9.44, rozg tavaszra 7.87-7.88-7.84, zab tavaszra 7.80, tengeri május-júniusra 5.77-5.76 korona.

Zárátok: buza tavaszra 9.46 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden az üzletmenet kedvezőlenebb volt, mint tegnap.

A déli tözsde esőndesen indult. Az üzletmenetet általános gyöngeség jellemzi.

Zárát esőndesen, valamivel gyöngébb Berlinre, tartott Londonra gyöngébb.

Bécs, január 9. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 119.30. Íszai és szegedi kölcsön sorsjegye 148.75. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.-. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.40. Magyar leszámított és pénzváltóbank - Rímamurányi vasműrészvény 478.-. Magyar koronajárdék 65.05. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.65. Magyar hitelbank részvény 664.-. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 179.-. Kassa-oderbergi vasuti részvény - Magyar keresek bank 2500. Magyar kukoripár 1775.-

Bécs, január 9. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/10-os papírjárdék 99.70. 4 1/10-os osztr. aranyjárdék 120.15. 1860-os sorsjegye 144.40. Osztrák hitelrészvény 396.-. Angol-osztrák bank 263.-. Bécsi bankjegyzet 447.-. Osztrák-magyar bank 1594. Déli vasut 76.-. Dunagőzhajózási részvény 828.-. Dohányrészvény 288.-. Császári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.25. 4 2/10-os ezüst járdék 99.65. Osztrák koronajárdék 96.25. 1864-iki sorsjegye 215.-. Osztrák hitelintézeti részvény 643.50. Unionbank 544.-. Osztrák Lánnderbank 422.-. Osztrák-magyar államvasut 653.50. Elbavölgyi vasut 450.50. Alpesi bányarészvény 405.-. 20 frank arany 19.03. Londoni váltóár 239.20 Bécsi Tramway Lít B. 278.50. Bécsi. Tramway Lít A. 281.50 Lípót kohó - Az irányzat nyugodt.

Bécs, január 9. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 644.-. Magyar hitelrészvény 662.-. Angol-Osztrák bank 263.50. Bécsi bankjegyzet 447.-. Union bank 545.-. Lánnderbank 422.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 654.-. Déli vasut 77.-. Elbavölgyi vasut 451.-. Eszacknyugati vasut részvény 442.-. Dohányrészvény 288.50. Rímamurányi vasut 479.-. Alpesi bányarészvény 405.-. Májusi járdék 99.70 Magyar korona járdék 95.-. Török sorsjegyek 103.50. Német birodalmi márká 117.28.-. Napoleon d'or 19.03.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, január 9. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék - 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 102.60. Elbavölgyi vasut 112.75. Magyar koronajárdék 96.90. Osztrák-magyar államvasut 144.-. Kassa-oderbergi vasut - Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 103.10. Alpesi bányarészvény - Disconto-Commandit 184.50. Általános villamosági Edison 181.75. Gelsenkircheni 178.50. Laura-kohó 190.10. 4 2/10-os ezüstjárdék 99.80. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 100.80. Osztrák hitelrészvény 203.10. Déli vasut 20.-. Károly Lajos vasut 100.50. Oroz bankjegye 216.25. 4 1/10-os új oroos kölcsön 96.10. Török dohányrészvény - Olasz járdék 101.-. Magyar hitelbank - Dynamit Trust 164.25. Harpeni 162.75. Az irányzat ingadozó.

Berlin, január 9. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 100.80. Magyar koronajárdék 96.80. Osztrák hitelrészvény 203.-. Osztrák-magyar államvasut 141.-. Déli vasut 20.-. Eszacknyugati vasut 216.20. Elbavölgyi vasut - Oroz bankjegye készpénz - Buschtelhradi - Oroz bankjegye - (Ultimo) Lombard -

Páris, január 9. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut - 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 103.50. Osztrák Lánnderbank 463.-. 3 1/10-os francia járdék 100.42. Ottomanbank 537.-. 3 1/2 1/10-os francia járdék 102.07. Alpesi bányarészvény - Déli vasut - 4 1/10-os magyar aranyjárdék 101.90. Párisi bankrészvény 982.-. Olasz járdék 100.20. Francia törleszt. járdék - Osztrák földhitelintézeti részvény - Török dohányrészvény 311.-. Az irányzat bágadt.

Frankfurt, január 9. (Zárlat.) 4 2/10-os papírjárdék 99.90. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 102.50. Magyar koronajárdék 96.15. Osztrák-magyar bank 116.-. Déli vasut 20.10. Elbavölgyi vasut 115.-. Londoni váltóár 204.02. Bécsi bankjegyzet 114.20. Villamos részvény - 3 1/10-os magyar aranykölcsön 84.20. 4 2/10-os ezüstjárdék 99.85. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 100.75. Osztrák hitelrészvény 203.30. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Eszacknyugati vasut 110.50. Bécsi váltóár 852.25. Párisi váltóár 81.15. Unio bank - Alpesi bányarészvény 204.-. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, január 9. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artyolamok januárja. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 203.10. Német bank - Disconto 184.30. Berlini kereskedelmi bank 143.60. Gelsenkircheni 180.40. Harpeni 163.-. Laura-kohó - Olasz járdék - Nyugodt.

Hamburg, január 9. (Zárlat.) 4 2/10-os ezüstjárdék 100.15. 1860. sorsjegye 144.75. Déli vasut 20.85. 4 1/10-os

osztrák aranyjárdék 102.—, Osztrák hitelrészvény 202.85, Osztrák-magyar államvasút 140.—, Oslasz járdék 101.—, 4 1/2%-os Magyar aranyjárdék 100.70. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 9. A sertésétele irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Öreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 94—95— fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 90—92— fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közép (párónként 240—280 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 84—86 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 82—84 fillérig.

Sertésétele szám 1902. január 7. napján volt készlet 26.894 darab. — 1902. január 8. napján felhajtott 415 darab. 1902. január 9. napján elszállított 331 darab, 1902. január 9. napjára maradt készletben 28.978 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Január 9. — Kinevezések. Az első fődvarmester báró Lütgendorff Miksa és lovag Weckbecker Ágoston I. osztályú udvari biztosokat udvari főbiztosokká és Kraus Antal I. osztályú udvari biztosot segédhivatali segédé a fődvarmesteri hivatalhoz; a miniszterelnök Hoffmann Ferenc iradasegédjét iradati főosztály, Bélyey István díjnokot iradasegédjét és Prokopetz József díjnokot fizetés nélküli iradasegédjévé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Malatinszky Lajos német-csanádi állami elemi iskolai tanítót a pozsonyi rendező pályaudvari állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezve, Baly Gabriella okleveles tanítónőt pedig ugyanezen állami elemi iskolához rendező tanítónővé kinevezte. Végeléseket. Az igazságügyminiszter Rosner Lajos ideiglenes minőségben kinevezett soproni országos fejeztéti

tisztíri inrokat ezen állásban, a szegedi kerületi börtönhöz ideiglenes minőségben kinevezett Tornássy József és Katona Aurél tisztíri inrokat ezen állásban véglegesítette.

Nemgyáriaróslások. Közéka Péter debreczeni lakos Bagamérre, Nebelthun Gyula budapesti lakos, valamint kiskoru leányai Anna Julianna, Julianna Anna és Margit Harmati, kiskoru Lachovics Akos elemi iskolai tanító budapesti lakos Lányira, Polacek Géza gyöngyösi lakos Polgárra, Moldován János bajai lakos, valamint kiskoru Jenő nevű fia Moldovánnyira, Kohn Móríc székesehérvári lakos, valamint kiskoru gyermekeit Margit, Zoltán, Irma és Róza Kovácsa magyarosította vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Az esztergomi járásban ubizitos állásra január 25-ig. — Az esztergomi járási fozsolgálobiztoságnál közgazgatási gyakorlati állás január 25-ig. — A sziszeki adóhivatalnál adótitási állás 14 nap alatt. — A karánsebesi adóhivatalnál adótitási állás 14 nap alatt. — A szepesi-szentgyörgyi és kézdívásárhelyi adóhivatalnál díjtalan adóhivatali gyakorlati állás 14 nap alatt. — A besztezercei pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói állás két hét alatt. — Az erzsébetvárosi törvényességi bírói állás 2 hét alatt. — A terogvai járási bíróságnál díjnoki állás 14 nap alatt. — A peria ki adóhivatalnál adótitási állás 2 hét alatt.

Napirend.

Naptdár: Péntek, január 10. Rómái katolikus: Vilmos pk. — Protestáns: Pál rem. — Görög-orosz: (december 28.) Tobb er. vt. — Zsidó: Scheb. 2. — Nap két: 7 óra 31 percek. — Nyugszik: 4 óra 12 percek. — Hold két: 7 óra 26 percek. — Nyugszik: 5 óra 13 percek delután.

A kereskedelmi miniszter fogad delután 4 órakor. Nemzeti Muzzeum. Régiségár. Nyitva van deléolttól 9 órától 1 óráig. — Tobb tárai I korona belépődíjjal meglekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában nyitva deléolttól 9—1-ig.

Iparminisztériumi Muzzeum deléolttól 9 órától delután 1-ig. Technológiai Iparminisztérium. Nyitva deléolttól 9—1 óráig. Muzzeogasdásgyi Muzzeum (Kerepesi-ut 72.) deléolttól 9-től 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma zárva. Az Akadémia Goethe-szobája nyitva deléolttól 10—12-ig.

Téli tárlat a Városligeti Múcsarnokban deléolttól 9 órától este 8 óráig. Belépődíj egy korona.

Nemzeti Szalon állandó kiállítás (Ferenciek-tere 9.) nyitva deléolttól 9 órától este 8-ig. Belépődíj 50 fillér.

Muzzeumi könyvtár nyitva deléolttól 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva delután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva deléolttól 9 órától 12 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Muzzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: deléolttól 9-től delután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti

gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti parcsarnokban nyitva: deléolttól 9 órától 12 óráig és delután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek közötti üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 9.

A légnomás eloszlásában lényeges változás nincs: a maximum Nyugat- és Közép-Európát borítja, az alacsony légnomás pedig északon tartózkodik. Európában az idő tulajdonán száraz és az évszakhoz képest igen enyhe.

Nálunk az idő enyhe, az éjjel azonban a homárédelket szórványosan a fagyponrt alá süllyedt; továbbá nyugaton derült és keleten meg északon helyenként esős volt.

Küldés: Enyhe, tulajdonán száraz idő várható, gyenge éjjeli fagygal és legfeljebb keleten némi csapadékkal.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunas, Pánsza, Lina, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Magyarfalva, Zseliz, Trencsen, Szendrő, Győr, Péttan, Zákány, Ercse, Győr, Ezerk, Mura, Száva, Ercse, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Una) and water levels for various locations like M-Sziget, Tekesház, V-Namény, Tokaj, Zsuzsanna, Szabolcs, Csomgrad, Szeged, Tótok-Becsa, Gombos, Ondava, Topolya, Bodrog, Gy-Fehérvár, Horvát, Bernáth, Z-Újfal, Gombos, K-Várad, Belényes, Temko, Zalka, Borostyén, Bókás, Gyoma, Szabolcs, Branyicska, Soborsin, Arad, Szabolcs, K-Kostály, Bega, Temesvár, Becskerek.

DISKRET BETEGSÉGEK. cselekvő gyóglító intézete BUDAPEST. KATAPHORESE. ÚJ GYÓGYMÓD! Főúmulhatatlan gyóglhatás. Ideg-, Nemi-, Bőr-, Vérbetegségek és Gyengeségi-állapotok, Impotencia gyóglkeres gyóglhatására. Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógl siker után fizethető. Páratlan sikerű eredményei folytán általánosan kitűnőnek elismert hydro-elektrotheapial intézet. Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet Dr. MITZGER TIVADAR. Az ideg és nemi betegségek gyóglása. Gyengeségi állapotok, impotencia. Kataphoresis Gyóglmód. Szék a nemi életben és azok hatással orvosi munkák szerzőjének személyes vezetése alatt, nyitva egész nap. Levelre kedjmentesen válaszoltatik. Prospectus ingyen.

A „KIS LAP“ mely a 7—12 éves gyermekek legkedveltebb képes újsága, harmatnegyedik évfolyamával lép immár olvasói elé. Szerkesztők: Förgé bácsi és Roboz Andor. A „KIS LAP“ hetenként a lehető legváltozatosabb tartalommal jelenik meg. A „KIS LAP“ kiváló írók tollából megjelent közleményei a legkülönbözőbb tárgykörből merítik. Hosszabb és rövidebb elbeszélései, csevegő-bongoló versei a hazai emberszeretet és a kitartó, becsületes munkásság elveit pántálják a gyermek lelkebe. A „KIS LAP“ komoly és vidám hangú elbeszéléseken kívül közöl utelírásokat, meséket és hangulatos rajzokban hirdeti a természet csodáit szépségét. A „KIS LAP“ nagy súlyt helyez a gyermekek etikai nevelésére; a nagy emberek életét vagy életük egy-egy jellemző szakaszát adomaszerű apró közleményekben ismerteti; a kézi ügyesség fejlesztésére is szorgos gondot fordít; magyarságtanulást kísért rajzokban tanítja meg fiatal közműveltségét arra, hogy mint készítheti el ügyességében a játékaikat és mint mulattalán környezetét büvészet-szerű detudományosan alapnyugvó mutatóvonalakkal. A „KIS LAP“ mindezek mellett közöl különféle rejtélyeket, találati meséket és a megfogható közéleti utalmakat sorol ki. A „KIS LAP“ időközönként pályázatot hirdeti, hogy a gyermekek elméjüket munkára serkentsék és a szép stílus iránti érzéküket már ezen a fokon fejlessze. A „KIS LAP“ rajzai és képei a művészi nevelés leghatásosabb előmozdítói: könnyedek, a gyermek képzeletéhez szók, nagybábura vidám jökedvet és egészséges humort árasztanak. A „KIS LAP“ előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona. A „Budapesti Napló“ előfizetői a „KIS LAP“-ot kedvezményesen előfizetési áron kaphatják, és pedig egész évre 6 kor.-ért, félévre 3 kor.-ért, negyedévre 1.50 kor.-ért. A „KIS LAP“ ezen kedvezményesen előfizetési összege a „Budapesti Napló“ utalványán is beküldhető.

Férflak ingyen kapnak. egy legújabb találmányú gyóglszert, melyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezíránt ír, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyóglszer, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinék egy csomag gyóglszert felvilágosító könyvet együtt ingyen küldeni. E háziszerrrel a baj odahaza gyóglítható és mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyóglíthatja magát. Ezen gyóglszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségesnek, és csodálatosan gyóglítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut“-nak alant címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyóglszerről bárhonnét is magyarral, mire neki a diszkreció mellett egy gyóglszerküldeményt küldetik felvilágosító könyvet együtt. Irjon azonban. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmaz senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles kőszönlőrt folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmolegebben ajánlható. Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET. betegséglfolyásokat és sebeket, az énfertőtlenítés utóhatásait és elgyengült férfierő, magánélethez való utóérvénytelenítést, nőknél hófehérlést, bármennyire idősök is, valamint mindazon nemi betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főokozója és borbételegyeket gyógló új gyóglmód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan. Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész és szülés-vadás, volt oszák. kir. oszák. főorvos. RENDEL: naponta a é. 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre leggyorsabb figyelemmel válaszoltatik és gyóglszerekről is gondoskodva lesz. Nőknek külön várótarem. Ugyanott megjelenti és szerzője: Dr. GARAI ANTAL, megrendelendő NEPSZERU UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és szexuális zavarok gyóglközléséhez című könyv, volt ára 3 fr. 30 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, I frt beklüldése mellett bérmentesen vagy 60 kr. utalványt mellé.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

Hangverseny.

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

Karácsonyi álom.

Botlehemes játék 3 felv. előjátékkal, Irta Gárdonyi Géza. Zenéjét szerz. Szabados Béla.

Személyek:

Gáspár	Szacsavay	Bertalan	Gabányi
Menyhért	Iván	Boris	Rákosi
Boldizsár	Mihály	Magda	Ligeti
A királyné	Lendvayné	Zsuzsi	Török I.
Tücsök	Náday	Andris	Gyenes
Csillagász	Vizvári	Cigány	Rózsashegyi
Abrahdír	Egriessy	Pogány főpap	Pálfi
Ordas	Gál	Gyöngyikó	Maróthy
Egy miniszter	Paulay	Mária	Hegyesi
Csöke	Faludi	József	Ujházi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

A bolond.

Énekes legenda 3 felvonásban, egy nyílt változással, Malonyai Dezső meséjéből írta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzte Szabados Béla.

Személyek:

Deli lovag	Dalnoki	Böngér	Farkas
Pimpó	Szilágyi	Csudámér	Iványi
Piroska	Turcsányi	Dirigó	Boross
Fehérke	Tomsányi	Bimbó	Sziklai
Kekike	Galambos	Bimbilla	Fodák Sári
Ellák	Páláshy	A földessasszony	Almás

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

Másodsor:

A képviselő ur.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Bodollai Károly	Góth	Melinda	Hegedűsné
I. líli	Gazsi	Boko Antal	Vendrei
Eszter	Nikó L.	Csapaki	Rónaszéki
Péntek	Szerény	Puppenheim	Balassa
Füzessy	Tapolczi	Horvát	Kazalicsky
Bodollai Karcsi	Hegedűs	Ágnes	Fábián

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

Előszór:

Ádám és Éva.

Operett 3 felv. Írták Blum és Tochó. Zenéjét szerz. G. Serpetto. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:

Ádám	Szirmai	Carbonlonius	Szerdahelyi
Éva	Küry	Gynthia	Bojár
Adramalek	Kovács	Marcellus	Delli
Lucifer	Németh	Galena	Kovács K.
Asmódi	Harmath	Bonoi	Szabó
Gábor	Nyári M.	Régáld	Ujvári

Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. január hó 10-én.

A hadsereg.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Csung-Ling-Soo

Morcaschani

Tarka Szinpad.

Tekintetes ur. A segédjához.

Holnap szombaton:

Álarcos bál

Zihrer C. M. közreműködésével.

A télkoriban reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenye.

Ober-Seltersi ásványvíz-forrás természetes Selters-víz

Az Ober-Seltersi ásványvízforrás vize hírneves gyógyviznek van elismerve, különösen mell, gége és hurutos bajtalmaknál. Az idegeket erősíti és az emésztési szervek működését helyreállítja.

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Főraktár:

Budapest, VII. Huszár-utca 5. sz.

Kitüntetve ezüstéremmel Párisi világkiállításon 1900.

Kitüntetve az ezredes orsz. kiállításon

Donáth Sándor

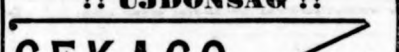
talptápa-metsző

Budapest, Kossuth Lajos-utca 3. A nálunk dúsa raktárát saját készítményű fejte- és borostyánkő-árukban, étmer, monogram, autogram legfinomabb kivitelben. Valódi angol fajták legnagyobb választékban.

KÜLÖNLEGESÉG

Régi készített talptápkákban, melyeket magas árrban vesznek. Pipa árlapok ingyen és bérmentve.

!! UJDONSÁG !!

CEKACO

Sz. 142 EF és F szürke

ALAPITTATOTT 1843.

Kwizda Ferenc János

cs. és kir. austr.-magy., rom. kir. és bolg. fejed. udvari szőlőg. ker. gyógyszerész Korneuburg, Tócsa mellett.

KWIZDA FLUID

Kigyó védjegy. (Touristafliuid) (Kwizda köszvényfluid)

Bedörzöslésre csúsz, rheuma és ideg-fájdalmak ellen, az inak és izmok erősítésére.

Gyógyseritárakban vásárolandó. Főraktár: Török József gyógyszerértára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

A modern magyar konyha kedve:

A Hét szakácskönyve

Kinestára minden gazdaasszonynak.

Kiegészítő minden szakácskönyvnek.

Ára díszes kötésben 5 korona.

Kapható a „Budapesti Napló” kiadó-hivatalában VIII., József-körút 18. szám.

Virágnyelv. Minden lemezt virág jelentőségé-
gog van írva ebben a könyvben,
melyet szerkesztője a leg-
jobb keleti forrásból állított
össze. Ára színes kötésben 90
fill. Az egész előzetes beki-
dőző csomag idejére kiad-
ták meg. Megrendelhető Lampel
Róbert (Wodianer F. és Flajcs.
és kir. udvari könyvkeres-
kedésében, Andrássy-ut 21. sz.

Royal-pörköltkavé

NEUMAN és ROSENBAUM
gyarmatára és déligyűmlés nagykereskedéséből
BUDAPEST, V. Alkotmány-utca 24. szám.

... a legzamatosabb!

Folies Moderne

Kerepesi-ut 63. szám.

Szenzációs új műsor.

Két pompás új bohózat. Vasárnap délután mérsékelt helyáru előadás családi műsorral.

STANDARD életbiztosító-társaság

Edinburghban (Angolhon.)

Alapítottatott 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

Évi bevétel	30,000,000
Kiutalt nyeresémnyrészek	170,000,000
Vagyon	240,000,000
Halálesetek folytán kifizetve	484,000,000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkeítés és előre megállapított visszaváltás érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

MAGYAR BAZÁR

Szorosított DIVATLAP. Kladja S. Hentaller Elma, XXXV. ÉVFOLYAM. Az Athenaeum Irod. és nyomdai részvény-társ.

A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Évezetesen, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kíséri a nagyvilági életet, az irodalmi, művészeti, jogi, közéleti ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkeve meg a háztartás, kertészkedés és női munkákör egyéb ágairól sem. Utbaigazgatja a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörű, néha színes ábrákkal, szabászati mintákkal feléli a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendez munkatársai: Ábrányiné-Katona Ele, mentina, Bende Andor, B. Büttner Lina, Emma, Fauglone-Gyújtó Isabella, Fayné H. Maria, Gyarmathy Zsigmond, György Ilona, Harmath Lujza, szv. gróf Hessesteiné, nyíráosi-györi Horváth Beáta, M. Hrabovszky Julia, Kövér Ilma, Kullifay Isabella, Lúthvy Viktória, Lux Terka, Palkó-Josefvné báró Claubitz Flóra, báró Kedvitzné-Schuyttrá Ilona, Szarosi Beáta, Szilyok Ida, Szalay Fruzsina, Szilágyiné-Szalay Erzsé, Székely Irén, Tabody Ida, Tavasszi Rozsa, Tutsokné-Bexhett Lilly, Wettsteiné-Szluha Margit, Vöcsseyné-Jaukovița Lujza szb.

A MAGYAR BAZÁR minden hó 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörű rajzokkal, színes divatképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két regényt közöl a MAGYAR BAZÁR. Talányokkal és pályakérdésekkel is foglalkoztatja a MAGYAR BAZÁR olvasóit és a megfajtozottnak értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár-t a Budapesti Napló előfizetői kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig egész évre 12 korona helyett 9 koronáért, fél-évre 6 korona helyett 4 korona 50 fillérért, negyed-évre 3 korona helyett 2 korona 40 fillérért.

A „MAGYAR BAZÁR” előfizetési ára a Budapesti Napló utalványán is beküldhető.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	A windsori vig nök	A bor	A képviselő ur	Ádám és Éva	New-York szépe
d. u. Vasárnap este	—	Folt, a mely tisztit	Rontó Pál	Kurucfurfang	Svithákok
	Tristán és Izolda	A szorencso	A képviselő ur	Ádám és Éva	A vesztaşszüzek

